

SADRŽAJ

DOKUMETI	95
Poruka Pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2022.): <i>Osluhni glas stvorenog svijeta</i>	95
Poruka Pape Franje za Svjetski dan misija 2022. (23. listopada 2022.): » <i>Bit ćete mi svjedoci</i> « (Dj 1, 8)	97
Poruka Svetoga oca Franje za 6. Svjetski dan siromaha (33. nedjelja kroz godinu, 13. studenoga 2022.): <i>Isus Krist radi vas postane siromašan</i> (usp. 2 kor 8,9)	101
Smjernice Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj svećenicima i crkvenim zajednicama u primjeni VIII. poglavlja postsinodske apostolske pobudnice Pape Franje <i>Amoris laetitia</i> (Rim, svetkovina Presvetoga Srca Isusova, 24. lipnja 2022.): » <i>Ususret svima bez iznimke</i> « (AL 309).....	106
Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2022./2023.: <i>Nova evangelizacija za novo vrijeme</i>	112
Poruka mons. dr. Ivica Petanjaka, predsjednika Vijeća HBK za misije povodom Svjetskog dana misija (23. listopada 2022.)	115
➤ Izvještaj: Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK (Zagreb, 8. lipnja 2022.).....	117
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	118
Izbor novog člana Prezbiterskog vijeća	118
Biskupijsko hodočašće na Trsat (9. listopada 2022.).....	118
Plenarni svećenički sastanak (Krk, 12. listopada 2022.).....	119
Katekumenat.....	119
Tečajevi priprave za brak.....	120
Permanentna formacija mladih svećenika (Lovran, 15. i 16. studenoga 2022.).....	120
Naši svećenički kandidati	121
IZ KATEHETSKOG UREDA	121
Biskupijski susret i stručni skup za vjeroučitelje i odgojitelje u vjeri (Krk - »Oaza Kraljice mira«, 24. rujna 2022.).....	121
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE	
Adventska duhovna obnova za mlade (Ćunski - »Betanija«, 9. - 11. prosinca 2022.).....	122
IZ APOSTOLATA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO ŽENA: Godišnjica smrti sl. Božje Marice Stanković.....	122
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	123
➤ Najave:	
Akcija »Plamen za dvostruko dobro«.....	123

DOKUMENTI

Akcija »Nedjelja Caritasa«.....	123
Susret voditelja župnih Caritasa	123
Akcija »Zajedno možemo više«	124
Pomoć za Ukrajinu.....	124
Projekt »72 sata bez kompromisa«.....	125
➤ Izvještaji:	
Projekt »Prijatelji s mora« – ljetovanja za obitelji iz unutrašnjosti Hrvatske.....	125
Kuća za odmor »Dom Emaus« - ljetovanja za osobe iz Ukrajine.....	126
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJEST	127
Kronika biskupa Ivica Petanjka	127
➤ Svećenici: Imenovanja i premještanja u Biskupiji Krk.....	129
➤ Izvještaji:	
U Krku svečano proslavljena svetkovina sv. Kvirina (Krk, 4. lipnja 2022.)	130
Obilježavanje obljetnica nadbiskupa Antona Tamaruta (Novalja, 11. lipnja 2022.).....	132
Biskup Petanjak predvodio svečanu proslavu svetkovine Presvetog tijela i krvi Kristove (Krk, 16. lipnja 2022.)	134
Održan dan svećenika Otoka Krka (Glavotok, 22. lipnja 2022.).....	136
Mons. Valter Župan proslavio dijamantni svećenički jubilej (Ćunski, 3. srpnja 2022.).....	137
Biskup Petanjak slavio euharistiju s misionarima okupljenima na 32. Susretu hrvatskih misionara i misionarki (Rijeka, 4. srpnja 2022.).....	139
Država Japan vratila u Kampor dva ukradena lista psaltira iz 15. st.....	140
Biskup Petanjak predvodio misno slavlje redovničkih zavjeta dviju službenica milosrđa s lošinjskog područja (Split, 27. kolovoza 2022.)	141
Djelatnici ureda i ustanova HBK posjetili Krčku biskupiju (9. rujna 2022.)	142
Održan Biskupijski susret ministranata (Krk, 10. rujna 2022.).....	143
➤ Najava:	
Međunarodni znanstveni skup povodom 120 godina ustanovljena Staroslavenske akademije u Krku i 70 godina Staroslavenskog instituta u Zagrebu (Krk, 20. – 22. listopada 2022.)....	144

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN MOLITVE ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU

– 1. rujna 2022. –

OSLUHNI GLAS STVORENOG SVIJETA

Draga braćo i sestre!

»Osluhni glas stvorenog svijeta« tema je i poziv ovogodišnjeg Vremena stvorenog. To ekumensko razdoblje započinje 1. rujna Svjetskim danom molitve za brigu o stvorenom svijetu, a završava 4. listopada svetkovinom sv. Franje. Za sve kršćane to je posebno vrijeme zajedničke molitve i brige za naš zajednički dom. Izvorno nadahnuto od Carigradskog ekumenskog patrijarhata, to je razdoblje prilika koja nam se pruža da njegujemo naše »ekološko obraćenje«, obraćenje koje je sveti Ivan Pavao II. potaknuo kao odgovor na »ekološku katastrofu« koju je sveti Pavao VI. nagovijestio već 1970. godine. [1]

Ako ga naučimo slušati, u glasu stvorenog svijeta opažamo neku vrstu disonance. S jedne strane to nježna pjesma hvale Gospodinu i Stvoritelju, a s druge gorki vapaj koji se tuži na loše postupanje nas ljudi.

Milozvučna pjesma stvorenja poziva nas odjelotvorivati »ekološku duhovnost« (enc. *Laudato si'*, 216), pozornu na Božju prisutnost u prirodi. To je poziv da svoju duhovnost temeljimo na »brižnoj svijesti da nismo odvojeni od ostalih stvorenja, već da s ostalim živim bićima na svijetu tvorimo divno sveopće zajedništvo« (ibid., 220). Osobito Kristovim učenicima takvo prosvjetljujuće iskustvo učvršćuje svijest da »sve postade po nj[emu] i bez nje[ga] ne postade ništa« (Iv 1, 3). U ovom Vremenu stvaranja prionimo još jednom molitvi u velikoj katedrali stvaranja i uživajmo u »veličanstvenom kozmičkom zboru« [2] bezbrojnih stvorenja koja pjevaju hvale Bogu. Pridružimo se svetom Franji Asiškom dok pjeva: »Hvaljen budi, moj Gospodine, sa svim stvorenjima svojim« (usp. Pjesma brata Sunca). Zapjevajmo zajedno sa psalmistom: »Sve što god diše Gospodina neka slavi« (Ps 150, 6).

Tu milozvučnu pjesmu, nažalost, prati gorki vapaj. Ili bolje rečeno, zbor ogorčenih vapaja. Prvi je vapaj naše sestre majke Zemlje. Prepuštena na milost i nemilost naše prekomjerne potrošnje, ona stenje i moli nas da prestanemo s našim zlostavljanjem i uništavanjem. Vapaj zatim dolazi od raznih stvorenja. Prepuštene na milost i nemilost »despotskog antropocentrizma« (*Laudato si'*, 68), koji je u dijametralnoj suprotnosti sa središnjim mjestom Krista u stvaranju, bezbrojne vrste izumiru i prestaju zauvijek pjevati svoje hvale Bogu. Ali plaču i najsiromašniji među nama. Pogođeni klimatskom krizom, siromašni su najteže pogođeni posljedicama suša, poplava, uragana i toplinskih valova koji su sve snažniji i češći. Vapaj se, nadalje, izdiže iz grla naše domorodačke braće i sestara. Zbog predatorskih ekonomskih interesa, teritorije njihovih predaka napada se i pustoši sa svih strana i iz njihovih se grudi prolama »vapaj koji se uzdiže do neba« (posinod. apost. pob. *Querida Amazonia*, 9). Vape, napokon, naša djeca. Ugroženi kratkovidnim egoizmom, mladi zabrinuto pozivaju nas odrasle da učinimo sve da spriječimo ili bar ograničimo kolaps ekosustavâ našeg planeta.

Slušajući te tužne vapaje moramo se pokajati i promijeniti načine života i štetne sustave. Od samoga početka, evanđeoski poziv: »Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!« (Mt 3, 2), dok poziva na novi odnos s Bogom, uključuje također drukčiji odnos s drugima i sa stvorenim svijetom. Propadanje našeg zajedničkog doma izazov je koji zaslužuje jednaku pozornost kao i drugi, poput ozbiljne zdravstvene krize i ratnih sukoba. »Živjeti svoj poziv da budemo čuvari Božjeg djela je bitni dio kreposnog života; to nije tek mogući ili sporedni aspekt našeg kršćanskog iskustva« (Laudato si', 217).

Kao vjernici osjećamo veću odgovornost djelovati, u svojim svakodnevnim ponašanjima, u skladu s tim zahtjevom za obraćenjem. Ali ono nije samo individualno: »Ekološko obraćenje koje je potrebno da bi došlo do trajne promjene je ujedno obraćenje zajednice« (ibid., 219). U tome smislu, međunarodna je zajednica također pozvana zalagati se oko toga, u duhu najveće moguće suradnje, posebno na sastancima Ujedinjenih naroda posvećenima temi okoliša.

Sastanak na vrhu o klimi COP27, koji će se održati u Egiptu u studenom 2022., predstavlja još jednu priliku za zajednički rad na promicanju učinkovite provedbe Pariškog sporazuma. To je i jedan od razloga zašto sam nedavno naložio Svetoj Stolici, u ime i za dobrobit Države Vatikanskoga Grada, da pristupi Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i Pariškom sporazumu, u nadi da će čovječanstvo 21. stoljeća ostati zapamćeno »po tome što je velikodušno preuzelo na sebe breme svoje teške odgovornosti« (ibid., 165). Postizanje pariškog cilja o ograničavanju porasta temperature na 1,5 °C veliki je izazov i zahtijeva odgovornu suradnju svih zemalja kako bi se osmislili ambiciozniji klimatski planovi ili doprinosi na nacionalnoj razini za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova na nulu što je prije moguće. Riječ je o zaokretu u modelima potrošnje i proizvodnje, kao i načinima života, prema većem poštivanju stvorenoga svijeta i cjelovitom ljudskom razvoju svih sadašnjih i budućih naroda, razvoju utemeljenom na odgovornosti, razboritosti/predostrožnosti, solidarnosti i brizi za siromašne i buduće generacije. U temelju svega toga mora biti savez čovjeka i okoliša, koji je za nas vjernike odraz »stvarateljske Božje ljubavi iz koje proizlazimo i prema kojoj idemo« [3]. Tranzicija koju će se ostvariti tim zaokretom ne smije zaobići zahtjeve pravde, posebno u odnosu na one koji su najviše pogođeni učincima klimatskih promjena.

Sastanak na vrhu o biološkoj raznolikosti COP15, koji će se održati u Kanadi u prosincu, pružit će pak priliku vladama da pokažu dobru volju i usvoje novi multilateralni sporazum za zaustavljanje uništavanja ekosustava i izumiranja vrsta. Prema drevnoj mudrosti jubilejâ, potrebno nam je vrijeme »prisjećanja, povratka, počinka, obnove i radosti« [4]. Da bismo zaustavili daljnje urušavanje »mreže života« – bioraznolikosti – koju nam je Bog dao, molimo i pozivamo nacije da se slože oko četiri ključna načela, a to su: 1. izgraditi jasnu etičku osnovu za preobrazbu koja nam je potrebna kako bismo spasili bioraznolikost; 2. boriti se protiv gubitka bioraznolikosti, podupirati njezino očuvanje i obnovu te zadovoljavati potrebe ljudi na održiv način; 3. promicati globalnu solidarnost, u svjetlu činjenice da je bioraznolikost opće zajedničko dobro koje zahtijeva zajedničko predano zalaganje; 4. staviti u središte osobe koje su ranjive, nezaštićene, uključujući one koji su najviše pogođeni gubitkom bioraznolikosti, kao što su domorodački narodi, starije osobe i mladi.

Ponavljam: »Želim, u Božje ime, pozvati velike kompanije koje se bave rudarstvom, vađenjem nafte i plina, šumarstvom, nekretninama i agrobiznisom da prestanu uništavati šume, močvare i planine, da prestanu zagađivati rijeke i mora te trovati ljude i hranu« [5].

Ne može se zanemariti »ekološki dug« (Laudato si', 51) ekonomski bogatijih zemalja, koje su bile najveći zagađivači u posljednja dva stoljeća; to od njih zahtijeva poduzimanje ambicioznijih koraka u vezi s COP27 i COP15. To podrazumijeva, osim odlučnog djelovanja unutar svojih granica, i ispunjavanje njihovih obećanja o financijskoj i tehničkoj potpori ekonomski siromašnijim zemljama, koje već snose najveći teret klimatske krize. Osim toga, hitno treba razmotriti i daljnju financijsku potporu za očuvanje bioraznolikosti. Ekonomski manje bogate zemlje također imaju značajne, ali »diferencirane« odgovornosti (usp. ibid., 52); kašnjenje drugih nikada ne smije biti izlika za vlastito nedjelovanje. Svi moramo odlučno djelovati. Dolazimo do »prijelomne točke« (usp. ibid., 61).

Molimo tijekom ovog Vremena stvaranja da sastanci na vrhu COP27 i COP15 ujedine ljudsku obitelj (usp. ibid., 13) kako bi se odlučno suočila s dvostrukom krizom: klimatskom i krizom smanjenja bioraznolikosti. Prisjećajući se poticaja svetoga Pavla da se radujemo s radosnima i plačemo sa zaplakanima (usp. Rim 12, 15), plačimo sa stvorenim svijetom koji stenje i uzdiše, čujmo njegov gorki vapaj i odgovorimo djelima na njega, kako bismo se mi, a i budući naraštaji, mogli i dalje radovati milozvučnoj pjesmi života i nade stvorova.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 16. srpnja 2022., spomen Blažene Djevice Marije od Brda Karmela.

papa FRANJO

[1] Usp. Pavao VI., Govor prigodom 25. obljetnice FAO-a (16. studenog 1970.): AAS 62 (1970.), 833.

[2] Sveti Ivan Pavao II., Opća audijencija, 10. srpnja 2002.

[3] Govor na Susretu »Fede e Scienza verso la COP26« (»Vjera i znanost. Prema COP26«), 4. listopada 2021.

[4] Poruka za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu, 1. rujna 2020.

[5] Videoporuka pučkim pokretima, 16. listopada 2021.

**PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN MISIJA 2022.
– 23. listopada 2022. –**

»BIT ĆETE MI SVJEDOCI« (Dj 1, 8)

Draga braćo i sestre!

Te je riječi Uskrsli Isus izrekao u posljednjem razgovoru sa svojim učenicima, prije njegova uzašašća na nebo, opisanom u Djelima apostolskim: »primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje« (1, 8). To je ujedno i tema Svjetskog dana misija 2022. koji nam, kao i uvijek, pomaže

posvjestiti činjenicu da je Crkva po svojoj naravi misijska. Ova nam godina pruža priliku spomenuti se nekoliko važnih obljetnica za život i poslanje Crkve: 400. obljetnice osnutka Kongregacije de propaganda fide – danas za evangelizaciju naroda – i 200. obljetnice Djela za širenje vjere, koje je, zajedno s Djelom svetog djetinjstva i Djelom svetoga Petra apostola, prije stotinu godina priznato »papinskim«.

Zadržimo se na ta tri ključna izraza koja sažimaju tri temelja života i poslanja učenikâ: »bit ćete mi svjedoci«, »sve do kraja zemlje« i »primit ćete snagu Duha Svetoga«.

1. »Bit ćete mi svjedoci« – Poziv svih kršćana svjedočiti Krista

To je središnja točka, bit učenja koje je Isus predao učenicima u pogledu njihova poslanja u svijetu. Svi će učenici biti Isusovi svjedoci po Duhu Svetome kojega će primiti: to će postati po milosti. Ma gdje išli, ma gdje bili. Kao što je Krist prvi poslan, odnosno Očev misionar (usp. Iv 20, 21) i njegov »vjerni svjedok« (usp. Otk 1,5), tako je i svaki kršćanin pozvan biti Kristov misionar i svjedok. A Crkva, kao zajednica Kristovih učenika, nema drugog poslanja nego evangelizirati svijet, dajući svjedočanstvo za Krista. Identitet Crkve je evangelizirati.

Dubljim ponovnim čitanjem cijelog teksta jasnije se uočavaju neki vidovi koji su trajno aktualni za poslanje koje je Krist povjerio svojim učenicima: »Bit ćete mi svjedoci«. Korištenjem množine naglašava se zajednički i crkveni značaj misijskog poziva učenikâ. Svaki kršćanin pozvan je na poslanje u Crkvi i po nalogu Crkve: poslanje se stoga provodi zajedno, a ne pojedinačno, u zajedništvu sa crkvenim zajednicama, a ne na vlastitu inicijativu. Pa čak i ako postoji netko tko u nekoj vrlo određenoj situaciji sâm provodi evangelizacijsko poslanje, on ga provodi i uvijek ga mora provoditi u zajedništvu s Crkvom koja ga je poslala. Kao što je učio sveti Pavao VI. u apostolskoj pobudnici Evangelii nuntiandi, inače meni jako dragom dokumentu: »evangeliziranje ni za koga nije nekakvo usamljeno djelovanje pojedinca nego je to duboko crkveni čin. Dok neki neznani propovjednik, kateheta ili Pastir u nekom najudaljenijem kraju propovijeda Evandjelje, okuplja svoju malu zajednicu ili podjeljuje neki sakrament, čak i osamljen on čini djelo Crkve i njegov rad sigurno se dovezuje, preko institucionalnih odnosa ali i po nevidljivoj povezanosti i po tajnim žilama milosnog reda, na evangelizacijsko djelovanje cijele Crkve« (br. 60). Doista, nije slučajno što je Gospodin slao svoje učenike po dvojicu. Svjedočenje kršćana za Krista po svom je značaju zajedničko. Otud bitna važnost prisutnosti zajednice, ma koliko mala bila, u ispunjavanju poslanja.

Nadalje, učenici su pozvani živjeti svoj osobni život u duhu poslanja: Isus ih je poslao u svijet ne samo da vrše poslanje, nego također i danasve da žive poslanje koje im je povjereno; ne samo da daju svjedočanstvo, nego također i iznad svega da budu Kristovi svjedoci. Kao što zaista dirljivim riječima kaže apostol Pavao: »uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje« (2 Kor 4, 10). Bit poslanja je svjedočiti Krista, to jest njegov život, muku, smrt i uskrsnuće iz ljubavi prema Ocu i ljudskome rodu. Nije slučajno što su apostoli zamjenu za Judu tražili među onima koji su, kao i oni, bili svjedoci njegova uskrsnuća (usp. Dj 1, 22). Krista, i to Krista uskrslog, nam je svjedočiti i s njim život dijeliti. Kristovi misionari nisu poslani obznanjivati same sebe, pokazivati svoje odlike i sposobnosti uvjeravanja ili svoje vještine upravljanja. Oni, naprotiv, imaju najveću čast, svojim riječima i djelima, donositi svima Krista, radosno i otvoreno navješćujući Radosnu vijest njegova spašenja, po uzoru na prve apostole.

Stoga, u konačnici, pravi svjedok je »mučenik«, onaj koji daje život za Krista, uzvraćajući mu na daru kojim nam je On dao samoga sebe. »Prvi je razlog za evangeliziranje Isusova ljubav koju smo primili, iskustvo spasenja koje nas potiče da ga sve više ljubimo« (Evangeliij gaudium, 264).

Konačno, u pogledu kršćanskog svjedočenja, ostaje trajno valjano opažanje svetoga Pavla VI.: »Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke negoli učitelje... ili ako sluša učitelje sluša ih zato što su svjedoci« (Evangeliij nuntiandi, 41). Zato je za prenošenje vjere od temeljne važnosti svjedočenje evanđeoskog života kršćanâ. S druge strane, ostaje jednako nužna zadaća naviještati njegovu osobu i njegovu poruku. Naime, sâm Pavao VI. ovako nastavlja: »U istinu, propovijed je uvijek neophodna kao usmeno razglašivanje poruke. [...] Riječ je uvijek suvremena, pogotovo kad je nositeljica sile Božje. Upravo zato suvremeno je i načelo sv. Pavla: "Vjera po poruci" (Rim 10, 17), a to znači da čovjek baš slušanjem Riječi dolazi k vjeri« (ibid., 42).

U evangelizaciji, dakle, primjer kršćanskog života i Kristov navještaj idu ruku pod ruku. Jedno služi drugome. To su dva plućna krila kojima svaka zajednica mora disati da bi bila misijska. To potpuno, dosljedno i radosno svjedočenje Krista zasigurno će biti pokretna sila za rast Crkve i u trećem tisućljeću. Stoga pozivam sve da povrate hrabrost, iskrenost, onu pareziju (grč. parrhesía) prvih kršćana, kako bi svjedočili Krista riječima i djelima, na svim područjima života.

2. »Sve do kraja zemlje« – Neprolazna aktualnost sveopćeg poslanja evangelizacije

Pozivajući učenike da budu njegovi svjedoci, uskrsli Gospodin naviješta kamo su poslani: »u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje« (Dj 1, 8). Ovdje se vrlo jasno vidi sveopći značaj poslanja učenikâ. Naglašava se »centrifugalno« geografsko kretanje, gotovo u koncentričnim krugovima, od Jeruzalema, koji se prema židovskoj tradiciji smatra središtem svijeta, preko Judeje i Samarije, pa sve do »kraja zemlje«. Nisu poslani baviti se prozelitizmom nego naviještati. Kršćanin ne provodi prozelitizam. Djela apostolska govore nam o tom misijskom pokretu: daju nam lijepu sliku Crkve koja »izlazi« da ispuni svoj poziv svjedočiti Krista Gospodina, vođena Božjom providnošću kroz konkretne životne okolnosti. Prvi kršćani su, zapravo, bili progonjeni u Jeruzalemu, pa su se stoga raspršili po Judeji i Samariji i posvuda svjedočili Krista (usp. Dj 8, 1.4).

Nešto slično se događa i u našem vremenu. Mnogi su kršćani zbog vjerskih progona, ratnih okolnosti i nasilja prisiljeni napustiti svoju zemlju i poći u druge zemlje. Zahvalni smo toj braći i sestrama koji se ne zatvaraju u patnju nego svjedoče Krista i Božju ljubav u zemljama koje ih primaju. Na to ih poziva sveti Pavao VI., dozivajući u pamet »odgovornost koju migranti imaju u zemljama koje ih primaju« (Evangeliij nuntiandi, 21). Doista, sve češće vidimo kako prisutnost vjernikâ različitih nacionalnosti obogaćuje lice župâ, te one postaju više univerzalne, više katoličke. Pastoral migranata je, dakle, misijsko djelovanje koje se ne smije zanemariti i koje može pomoći i domaćim vjernicima da ponovno otkriju radost kršćanske vjere koju su primili.

Riječi »sve do kraja zemlje« trebale bi biti poticajni izazov Isusovim učenicima svih vremena i uvijek ih iznova potaknuti da idu izvan uobičajenih mjesta davati svjedočanstvo o

njemu. Uz sve pogodnosti i blagodati koje sa sobom donosi suvremeni napredak, još uvijek postoje zemljopisna područja u koja još nisu stigli misionari, ti Kristovi svjedoci s radosnom viješću o njegovoj ljubavi. S druge strane, nijedna ljudska stvarnost neće promaći pažnji Kristovih učenika u njihovu poslanju. Kristova Crkva je bila, jest i uvijek će »izlaziti« na nove geografske, društvene, egzistencijalne horizonte, na »granična« mjesta i ljudske situacije, da svjedoči Krista i njegovu ljubav svim muškarcima i ženama svih naroda, kultura i društvenih položaja. U tome smislu poslanje će uvijek biti i *missio ad gentes*, kako nas je učio Drugi vatikanski koncil, jer će Crkva uvijek morati ići dalje, izvan svojih granica, kako bi svjedočila svu Kristovu ljubav. Želio bih, u vezi s tim, spomenuti i zahvaliti brojnim misionarima koji su u to uložili sav svoj život, uosobljujući Kristovu ljubav prema brojnoj braći i sestrama koje su susreli.

3. »Primit ćete snagu Duha Svetoga« – Dopustiti Duhu da nas uvijek jača i vodi

Najavljujući učenicima njihovo poslanje da budu njegovi svjedoci, uskrsli Krist obećao im je i milost potrebnu za tako veliku zadaću: »primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci« (Dj 1, 8). I doista, prema Djelima apostolskim, upravo je uz događaj silaska Duha Svetoga na Isusove učenike vezano prvo svjedočenje Krista, umrlog i uskrslog: kerigmatski navještaj, tzv. misijski govor svetoga Petra žiteljima Jeruzalema. Time započinje doba evangelizacije svijeta od strane Isusovih učenika, koji su prije toga bili slabi, uplašeni i zatvoreni. Duh Sveti ih je ojačao, dao im hrabrost i mudrost da svjedoče Krista pred svim ljudima.

Kao što »nitko ne može reći: "Gospodin Isus" osim u Duhu Svetom« (1 Kor 12, 3), tako nijedan kršćanin neće moći dati puno i istinsko svjedočanstvo za Krista Gospodina bez nadahnuća i pomoći Duha. Stoga je svaki Kristov učenik misionar pozvan prepoznati temeljnu važnost djelovanja Duha, živjeti s njim u svakodnevnom životu i neprestano od njega primati snagu i nadahnuće. Štoviše, upravo kada se osjećamo umornima, nemotiviranima, izgubljenima, utecimo se u molitvi Duhu Svetome, koji – želim to još jednom istaknuti – ima temeljnu ulogu u misijskom životu, i dopustimo da nas on krijepi i jača, On koji je nepresušni božanski izvor nove energije i radosti dijeljenja Kristova života s drugima. »Primanje radosti Duha je milost. I to je jedina snaga koju možemo imati da naviještamo Evanđelje, da ispovijedamo vjeru u Gospodina« (Poruka članovima Papinskih misijskih djela, 21. svibnja 2020.). Duh Sveti je, dakle, istinski protagonist poslanja: On daje pravu riječ u pravo vrijeme i na pravi način.

I misijske obljetnice u ovoj 2022. godini želimo promatrati kroz prizmu djelovanja Duha Svetoga. Osnivanje Svete kongregacije de propaganda fide 1622. bilo je potaknuto željom da se promiče misijsko poslanje na novim područjima. Bio je to pravi dar Božje providnosti! Kongregacija je odigrala ključnu ulogu u tome da se osigura da evangelizacijsko poslanje Crkve doista bude to što treba biti, bez uplitanja svjetovnih vlasti, kako bi se osnovale one mjesne Crkve koje dan-danas pokazuju tako veliku snagu. Nadamo se da će, kao i u protekla četiri stoljeća, Kongregacija, uz svjetlo i snagu Duha Svetoga, nastaviti pa i intenzivirati svoj rad na koordinaciji, organiziranju i animiranju misijskog djelovanja Crkve.

Isti Duh, koji vodi sveopću Crkvu, nadahnjuje obične muškarce i žene za izvanredne misije. A upravo se to dogodilo prije 200 godina kada je mlada Francuskinja Pauline Jaricot osnovala Djelo za širenje vjere (Societe pour la Propagation de la Foi). Njezina beatifikacija

slavi se ove jubilarne godine. Iako krhkog zdravlja i u oskudici, prihvatila je Božje nadahnuće da pokrene mrežu molitve i prikupljanja priloga za misionare, kako bi vjernici mogli aktivno sudjelovati u misiji da pođu »do kraja zemlje«. Iz te sjajne ideje potekao je Svjetski dan misija koji slavimo svake godine i čiji prilozi iz svih zajednica idu zajedničkom fondu kojim Papa podupire misijsku djelatnost.

U tom kontekstu podsjećam i na francuskog biskupa Charlesa de Forbin-Jansona, koji je osnovao Djelo svetog djetinjstva za promicanje misija među djecom pod sloganom: »Djeca evangeliziraju djecu, djeca mole za djecu, djeca pomažu djeci diljem svijeta«, kao i gospođu Joannu Bigard, koja je pokrenula Djelo svetoga Petra apostola za podršku sjemeništarcima i svećenicima u misijskim područjima. Ta tri misijska djela proglašena su "papinskim" prije točno stotinu godina. Pod nadahnućem i vodstvom Duha Svetoga je i blaženi Pavao Manna, rođen prije 150 godina, osnovao sadašnju Papinsku misijsku zajednicu kako bi senzibilizirao i animirao svećenike, posvećene osobe i cijeli Božji narod za misije. Pavao VI. potvrdio je papinsko priznanje tog Djela čiji je i sam bio član. Spominjem ta četiri Papinska misijska djela zbog njihovih velikih povijesnih zasluga, a i zato da vas pozovem da se s njima radujete u ovoj posebnoj godini zbog svega onoga što su poduzela i ostvarila u potpori evangelizacijskom poslanju u sveopćoj Crkvi i u mjesnim Crkvama. Nadam se da će mjesne Crkve u tim djelima naći čvrsto oruđe za jačanje misijskog duha u Božjemu narodu.

Draga braćo i sestre, nastavljam sanjati o posve misijskoj Crkvi i novom razdoblju misijskog djelovanja kršćanskih zajednica. I ponavljam Mojsijevu želju za Božji narod na njegovu putu: »Oh, kad bi sav narod Jahvin postao prorok!« (Br 11, 29). Dà, dao Bog da svi mi u Crkvi budemo ono što smo već po krštenju: Gospodinovi proroci, svjedoci i misionari! U snazi Duha Svetoga i do kraja zemlje. Marijo, Kraljica misija, moli za nas!

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 6, siječnja 2022., Bogojavljenje.

papa FRANJO

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 6. SVJETSKI DAN SIROMAHA

– 33. nedjelja kroz godinu, 13. studenoga 2022. –

ISUS KRIST RAD VAS POSTANE SIROMAŠAN (usp. 2 Kor 8,9)

1. »Isus Krist [...] radi vas posta siromašan« (usp. 2 Kor 8, 9). Tim se riječima apostol Pavao obraća prvim kršćanima u Korintu kako bi ukrijepio njihovu predanost solidarnosti s braćom i sestrama u potrebi. Svjetski dan siromaha i ove se godine vraća kao zdravi izazov da nam pomogne u razmišljanju o našem načinu života i mnogim oblicima suvremenog siromaštva.

Prije nekoliko mjeseci svijet je polako počeo izlaziti iz oluje pandemije i pokazivati znakove gospodarskog oporavka koji bi donio olakšanje milijunima ljudi koji su osiromašeni

gubitkom posla. Tmurni oblaci su se počeli razilaziti i kroz njih su se probijali prvi traci vedrine koja je, ne zaboravljajući patnju zbog gubitka najmilijih, obećavala da ćemo se konačno vratiti izravnim međuljudskim odnosima, ponovno se jedni s drugima susretati bez ograničenja i restrikcija. A onda se na horizontu pomolila nova katastrofa, koja će našem svijetu nametnuti drugačiji scenarij.

Rat u Ukrajini sad se pridodao regionalnim ratovima koji posljednjih godina siju smrt i razaranja. No, ovdje je situacija još složenija zbog izravne intervencije jedne od »supersila« koja želi nametnuti svoju volju kršeći načelo samoodređenja narodâ. Ponavljaju se znani nam prizori iz tragičnog sjećanja i ponovno međusobne ucjene nekolicine moćnika guše glas čovječanstva koji poziva na mir.

2. Koliko se veliko siromaštvo rađa iz bezumlja rata! Kamo god pogledamo, vidimo kako nasilje pogađa bespomoćne i najslabije. Na tisuće se osoba, posebno dječaka i djevojčica, deportira kako bi ih se iskorijenilo i nametnulo im drugi identitet. Riječi što ih psalmist napisa u vrijeme razorenja Jeruzalema i progonstva mladih Židova ponovno postaju aktualne: »Na obali rijeka babilonskih / sjeđasmo i plakasmo / spominjući se Siona; / o vrbe naokolo / harfe svoje bijasmo povješali. / I tada naši tamničari / zaiskaše od nas da pjevamo, / porobljivači naši / zaiskaše da se veselimo. / [...] Kako da pjesmu Jahvinu / pjevamo u zemlji tuđinskoj!« (Ps 137, 1-4).

Milijuni žena, djece i starijih osoba prisiljeni su izložiti se opasnosti od bombi kako bi se sklonili na sigurno i potražili utočište kao izbjeglice u susjednim zemljama. Oni pak koji ostaju u zonama sukoba, svakodnevno žive u strahu bez hrane, vode, medicinske skrbi i, što je najvažnije, bez svojih najmilijih. U takvim situacijama razum se zamagli, a posljedice trpe mnogi obični ljudi koji se pridružuju već ionako velikom broju siromašnih. Kako na to dati prikladan odgovor koji će donijeti olakšanje i mir tolikim ljudima, prepuštenima na milost i nemilost neizvjesnosti i oskudice?

3. U tim tako kontradiktornim okolnostima stiže nam na vrata 6. Svjetski dan siromaha, s pozivom, preuzetim od apostola Pavla, da upremo čvrsto svoj pogled u Isusa: »Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite« (2 Kor 8, 9). Tijekom svog posjeta Jeruzalemu, Pavao je susreo Petra, Jakova i Ivana koji su ga zamolili da ne zaboravi siromaha. Zajednica u Jeruzalemu zapala je, naime, u velike teškoće zbog gladi koja je pogodila te krajeve. Apostol se odmah pobrinuo da organizira prikupljanje pomoći za tamošnje siromahe. Kršćani u Korintu pokazali su se vrlo osjetljivima i spremnima pomoći. Držeći se Pavlove upute, svaki prvi dan u tjednu prikupili bi ono što su prištedjeli i svi su bili vrlo darežljivi.

Kao da je u tome trenutku vrijeme stalo, te i mi sami svake nedjelje za vrijeme euharistijskog slavlja činimo istu gestu, prikupljajući priloge kako bi zajednica mogla odgovoriti na potrebe najsiromašnijih. To je znak koji su kršćani uvijek činili s radošću i osjećajem odgovornosti, kako nijednom bratu ili sestri ne bi nedostajalo ono što je potrebno za život. O tome svjedoči već izvještaj svetog Justina, koji je, u drugom stoljeću, caru Antoninu Piju ovako opisao nedjeljno slavlje kršćanâ: »A u dan zvan nedjelja drži se zajednički sastanak svih bilo da borave u gradu ili na selu. Koliko već ima vremena, čitaju se spomen-zapisi apostola i knjige proročke. [...] Od euharistijske se hrane svakomu dijeli i svatko prima, a nenazočnima

se šalje po đakonima. Imućni i koji hoće, daju što hoće. A što se skupi, pohrani se u predstojnika, i on se stara za siročad, i jadnike koji trpe s bolesti ili drugog uzroka, pa iza utamničenike i nadošle strance: uopće, svi su mu nevoljnici na brizi« (Prva apologija, LXVII, 1-6).

4. Vratimo se sada zajednici u Korintu: nakon početnog entuzijazma, njihova predanost toj zadaći je počela polako jenjavati i inicijativa koju je predložio Apostol izgubila je na zamahu. Zato ih Pavao u svom pismu usrdno potiče da ponovno pokrenu tu kolektu: »sada dovršite to djelo da kao što spremno odlučite, tako prema mogućnostima i dovršite« (2 Kor 8, 11).

Mislim u ovom trenutku na raspoloživost koju su proteklih godina pokazali čitavi narodi otvorivši svoja vrata milijunima izbjeglica s Bliskoga istoka, iz Afrike i sada iz Ukrajine. Obitelji su širom otvorile vrata svojih domova drugim obiteljima, a zajednice su velikodušno primile mnoge žene i djecu kako bi im ponudile dostojanstvo koje zavrjeđuju. No, što sukob dulje traje, to su njegove posljedice sve gore. Zemljama koje primaju izbjeglice sve je teže kontinuirano pružati pomoć; obitelji i zajednice počinju osjećati teret situacije koja nadilazi izvanredno stanje. Upravo ovo je trenutak kad ne smijemo posustati i kad trebamo obnoviti početnu motivaciju. Ono što smo započeli valja dovršiti s istim osjećajem odgovornosti.

5. Solidarnost je, naime, upravo to: podijeliti ono malo što imamo s onima koji nemaju ništa, kako nitko ne bi oskudijevao. Što više raste osjećaj za zajednicu i zajedništvo kao način života, to se više razvija solidarnost. Treba, k tome, uzeti u obzir da ima zemalja u kojima se, posljednjih desetljeća, znatno povećalo blagostanje brojnih obitelji, koje su dostigle siguran životni standard. To je pozitivan rezultat privatne inicijative i zakonâ koji su podržali gospodarski rast i razvoj povezan s konkretnim poticajima za obiteljske politike i socijalnu odgovornost. Taj kapital postignute sigurnosti i stabilnosti može se sada podijeliti s onima koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove i zemlje kako bi izvukli živu glavu i preživjeli. Kao članovi građanskoga društva moramo očuvati živim poziv na vrijednosti slobode, odgovornosti, bratstva i solidarnosti. Kao kršćani, pak, temelj svoga postojanja i djelovanja moramo uvijek pronalaziti u ljubavi, vjeri i nadi.

6. Zanimljivo je primijetiti da apostol Pavao ne želi kršćanima nametati djelo milosrđa kao neku obvezu. On, naime, piše: »ne zapovijedam« (2 Kor 8, 8), nego, radije, želi »prokušati istinitost« njihove ljubavi u brizi i revnosti prema siromašnima (usp. *ibid.*). Pavlov zahtjev svakako se temelji na potrebi za konkretnom pomoći, ali njegove namjere nadilaze to. Potiče pojedince da daju svoj prilog kako bi ta kolekta bila znak ljubavi, o čemu svjedoči i sam Isus. Velikodušnost, dakle, prema siromašnima nalazi svoj duboki temelj u odluci Sina Božjega koji je i sam htio postati siromah.

Apostol se, naime, ne boji reći da je taj Kristov izbor, da to njegovo »oplijenjenje« jest »milost«, štoviše »[milost] darežljivost[i] Gospodina našega Isusa Krista« (2 Kor 8, 9) i samo njezinim prihvaćanjem možemo dati konkretan i dosljedan izraz svojoj vjeri. Čitav je Novi zavjet oko toga jedinstven, a odjek toga nalazimo također u riječima apostola Jakova: »Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe. Jer ako je tko slušatelj riječi, a ne i izvršitelj, sličan je čovjeku koji motri svoje rođeno lice u zrcalu: promotri se, ode i odmah zaboravi kakav bijaše. A koji se ogledâ u savršenom zakonu slobode i uza nj prione, ne kao

zaboravan slušatelj nego djelotvoran izvršitelj, blažen će biti u svem djelovanju svome« (Jak 1, 22-25).

7. Kad su siromasi posrijedi, tu ne prolazi ljeporječivost, nego se zasuče rukave i vjeru djelom potvrđuje izravnim zalaganjem koje se ne može prebacivati na druge. Ponekad, međutim, može doći do određenog popuštanja, što ima za posljedicu nedosljedna ponašanja, kao što je ravnodušje prema siromašnima. Događa se, usto, da se neki kršćani, zbog pretjerane vezanosti za novac, upuste u zlouporabu dobara i imovine. To su situacije koje otkrivaju mlaku vjeru te slabu i kratkovidnu nadu. Ono o čemu trebamo razmišljati jest, radije, vrijednost koju novac ima za nas: novac ne smije postati apsolutna vrijednost, kao da je glavna svrha. Takva vezanost priječi realno gledati na svakodnevni život i zamagljuje pogled, te sprečava vidjeti potrebe drugih. Kršćaninu i nekoj zajednici ne može se dogoditi ništa štetnije i gore od toga da budu zaslijepljeni idolom bogatstva, koji na kraju baca u okove prolazne i propale vizije života.

Stoga nije riječ o tomu da se prema siromašnima ponašamo asistencijalistički, kao što se često događa, već o zalaganju oko toga da nikome ne nedostaju ono nužno. Ne spašava aktivizam, nego iskrena i velikodušna briga i pažnja koji omogućuju da prilazimo siromahu kao bratu koji pruža ruku kako bih se ja probudio iz obamrlosti u koju sam zapao. Shodno tome, »nitko ne bi smio reći da se ne može približiti siromasima jer mu to ne dopuštaju obaveze koje uvjetuju njegov način života. To je česta izlika u akademskim, poduzetničkim i profesionalnim, pa čak i u crkvenim krugovima. [...] nitko se ne smije držati izuzetim od brige za siromašne i za socijalnu pravdu« (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 201). Prijeko je potrebno pronaći nove načine koji nadilaze pristup socijalnih politika »shvaćenih kao politika prema siromašnima, ali nikada sa siromašnima, koja nikada nije politika siromašnih, a još manje dio projekta koji spaja ljude« (enc. *Fratelli tutti*, 169). Treba, naprotiv, zauzeti stav Apostola koji je mogao pisati Korinćanima: »Ne dakako: drugima olakšica, vama oskudica, nego – jednakost!« (2 Kor 8, 13).

8. Ima jedan paradoks koji je danas, kao i u prošlosti, teško prihvatiti, jer se ne podudara s ljudskom logikom: ima jedno siromaštvo koje čini bogatim. Podsjećajući na »milost« Isusa Krista, Pavao želi potvrditi ono što je i sam propovijedao, naime da pravo bogatstvo nije u zgrtanju »blag[a] na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagrizaju i gdje ga kradljivci potkapaju i kradu« (Mt 6, 19), nego radije u uzajamnoj ljubavi, koja nas potiče da nosimo jedni bremena drugih, kako nitko ne bi bio napušten ili isključen. Iskustvo slabosti i ograničenja koje smo doživjeli posljednjih godina, a sada i tragedija rata s globalnim posljedicama, trebaju nas naučiti nečem ključnom: nismo na svijetu da bismo preživjeli, nego kako bi svima bio omogućen dostojan i sretan život. Isusova nam poruka pokazuje put i daje nam otkriti da postoji siromaštvo koje ponižava i ubija, te da postoji i drugo siromaštvo, njegovo vlastito, koje oslobađa i čini spokojnim. Siromaštvo koje ubija jest bijeda, to čedo nepravde, iskorištavanja, nasilja i nepravedne raspodjele dobara. To je beznadno i neumoljivo siromaštvo, koje nema budućnosti, jer ga nameće kultura odbacivanja koja ne daje perspektive, a ni izlaze. To je bijeda koja, osim što ljude dovodi u stanje krajnje oskudice, podriva također duhovnu dimenziju koja – premda je se često zanemaruje – postoji i nije nipošto nevažna. Kad jedini zakon postane obračun zarade na kraju dana, tada više nema kočnice za usvajanje logike

iskorištavanja ljudi: drugi postaju samo sredstva. Tada više nema poštene plaće ni pravednog radnog vremena, nego nastaju novi oblici ropstva koje trpe oni koji nemaju drugog izlaza i moraju prihvaćati tu gorku nepravdu samo kako bi nagrecali minimum potreban za uzdržavanje.

Naprotiv, siromaštvo koje oslobađa jest ono koje nam se predstavlja kao odgovorna odluka da se oslobodimo suvišnog i usredotočimo se na ono bitno. Doista, kod mnogih se može lako uočiti onaj osjećaj nezadovoljstva, jer osjećaju da im nešto važno nedostaje i tražaju za tim poput besciljnih luralica. Kao one koji su željni pronaci ono što ih može zadovoljiti, treba ih usmjeriti prema malima, slabima i siromašnima kako bi konačno shvatili što je to što njima samima nedostaje. Susret sa siromašnima omogućuje nam stati na kraj tolikim bezrazložnim tjeskobama i strahovima, kako bismo došli do onoga što je doista važno u životu i što nam nitko ne može silom uzeti, a to je istinska i besplatna ljubav. Siromašni su, zapravo, prije subjekti koji nam pomažu osloboditi se zamki nemira i površnosti, nego oni kojima upravljamo svoje milodare.

Ivan Zlatousti, crkveni otac i naučitelj, koji u svojim spisima oštro osuđuje neodgovarajuće kršćanske stavove prema najsiromašnjima, napisao je: »Ako ne možeš vjerovati da te siromaštvo čini bogatim, sjeti se svoga Gospodina i prestanite u to sumnjati. Jer da On nije postao siromašan, ti se ne bi obogatio. Upravo je čudesno to da je iz siromaštva obilno poteklo bogatstvo. Ali pod »bogatstvima« Pavao ovdje razumije saznanje pobožnosti, čišćenje od grijehâ, pravednost, posvećenje i sva ona nebrojena dobra koja nam je Gospodin dao sada i zauvijek. A sve to imamo zahvaljujući siromaštvu« (Homilije na Drugu poslanicu Korinćanima 17,1).

9. Apostolov tekst, koji je okosnica ovog 6. Svjetskog dana siromaha, pokazuje veliki paradoks života vjere: Kristovo nas siromaštvo čini bogatima. Pavao je mogao prenijeti ovo učenje – a Crkva ga može širiti i svjedočiti kroz stoljeća – zato što je Bog, u svome Sinu Isusu, izabrao i prošao taj put. Zahvaljujući tome što On radi nas postaje siromašan, naš je život prosvijetljen i preobražen, te zadobiva vrijednost koju svijet ne poznaje i ne može dati. Isusovo bogatstvo jest njegova ljubav, koja se nikome ne zatvara i ide ususret svima, a posebno onima koji su marginalizirani i lišeni onog nužnog. Iz ljubavi se oplijenio i uzeo na sebe ljudski lik. Iz ljubavi je postao poslušan sluga, i to do smrti na križu (usp. Fil 2 ,6-8). Iz ljubavi je postao »kruh života« (Iv 6, 35), kako nikome ne bi nedostajalo nužno i kako bi svi našli hranu za život vječni. I nama danas, kao i nekoć Gospodinovim učenicima, čini se teškim prihvatiti to učenje (usp. Iv 6, 60). No, Isusova riječ je jasna. Ako želimo da život pobijedi smrt i da se dostojanstvo spasi od nepravde, valja nam ići njegovim putem: ugledati se na Krista siromašna, dijeliti život iz ljubavi, lomiti kruh vlastitoga života sa svojom braćom i sestrama, počevši od najmanjih, od onih kojima nedostaje ono nužno, kako bi zavladao jednakost, siromašne se oslobodilo od bijede, a bogate od ispraznosti, jer ni u jednom ni u drugom nema nade.

10. Dana 15. svibnja proglasio sam svetim brata Charlesa de Foucaulda, čovjeka koji se rodio bogat, ali se odrekao svega da bi slijedio Isusa i postao siromašan zajedno s njim i brat svima. Njegov pustinjački život, najprije u Nazaretu, a zatim u saharskoj pustinji, satkan od šutnje, molitve i dijeljenja, uzorno je svjedočanstvo kršćanskog siromaštva. Dobro nam je razmišljati o ovim njegovim riječima: »Ne prezirimo siromahe, malene, radnike; oni ne samo

da su naša braća u Bogu, nego i oni koji najsavršenije oponašaju Isusa u njegovom izvanjskom životu. Oni nam na savršen način predstavljaju Isusa, radnika iz Nazareta. Oni su prvo-rođeni među izabranima, prvi koji su pozvani ka kolijevci Otkupiteljevoj. Bili su uobičajeno Isusovo društvo od njegova rođenja pa do njegove smrti [...]. Častimo ih, častimo u njima slike Isusa i njegovih svetih roditelja [...]. Uzmimo za sebe [stanje] koje je on uzeo za sebe [...]. Ne prestanimo nikada u svemu biti siromašni, braća siromaha, drugovi siromaha, budimo poput Isusa najsiromašniji među siromasima i poput Isusa ljubimo siromahe i okružimo se njima« (Komentar na Evanđelje po Luki, Meditacija 263) [1]. Za brata Charlesa to nisu bile samo riječi, već konkretan način života koji ga je doveo do toga da s Isusom podijeli dar samoga života.

Neka ovaj 6. Svjetski dan siromaha postane milosna prilika da izvršimo zajednički i osobni ispit savjesti i da se zapitamo je li siromaštvo Isusa Krista naš vjerni suputnik u životu.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 13. lipnja 2022., spomen svetog Antuna Padovanskog.

papa FRANJO

[1] Meditazione n. 263 su Lc 2,8-20: C. DE FOUCAULD, *La Bonté de Dieu. Méditations sur les saints Evangelles* (1), Nouvelle Cité, Montrouge 1996., 214-216.

SMJERNICE VIJEĆA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE ZA ŽIVOT I OBITELJ SVEĆENICIMA I CRKVENIM ZAJEDNICAMA U PRIMJENI VIII. POGLAVLJA POSTSINODSKE APOSTOLSKE POBUDNICE PAPE FRANJE *AMORIS LAETITIA*

– Rim, svetkovina Presvetoga Srca Isusova, 24. lipnja 2022. –

»USUSRET SVIMA BEZ IZNIMKE« (AL 309)

Uvod

Papa Franjo je 19. ožujka 2021. godine, na petu obljetnicu objave postsinodske apostolske pobudnice *Amoris laetitia* o ljubavi u obitelji, proglasio Godinu »Obitelj *Amoris laetitia*«.

Već u prvoj godini od izdavanja toga dokumenta, različite biskupske konferencije diljem svijeta napisale su smjernice za pastoralnu primjenu uputa iznesenih u VIII. poglavlju *Amoris laetitia* naslovljenom Prati, razlučivati i integrirati slabosti. Riječ je, među ostalim, o razlučivanju mogućnosti integracije i pristupa sakramentima »nekih razvedenih koji žive u novome braku«. Ovom prigodom, uz Godinu »Obitelj *Amoris laetitia*« koja upravo završava Desetim svjetskim susretom obitelji koji se odvija u Rimu pod geslom Obiteljska ljubav: poziv i put svetosti, i Vijeće HBK za život i obitelj želi uputiti pismo svećenicima, djelatnicima i djelatnicama u pastoralu obitelji, obiteljima i svim vjernicima.

Cjelokupna pobudnica ističe uzvišenost bračne ljubavi. Ona nipošto ne razvodnjava e- vanđelje (AL 311), niti umanjuje njegove zahtjeve (AL 301), niti odstupa od visokoga ideala

braka i obitelji kojemu je slika veza između Krista i Crkve (AL 292). Takav uzor i ideal u svim pastoralnim aktivnostima postavlja zahtjev pred Crkvu da i ona, premda je grešna ljubljena je od Krista, isto tako bude pažljiva i brižna i da ljubi svoju grešnu, slabu i bolesnu djecu, da bude osjetljiva za sve ljudske sudbine i »egzistencijalne periferije« (AL 312), da njezin rad bude sličan radu »poljske bolnice« (AL 291) za sve ranjene i oboljele. U dokumentu nema govora o relativiziranju nerazrješivosti sakramenta braka, ili tome da bi se, primjerice, »nagrađivali« držanjem vjeronauka, propovijedanjem ili nekim drugim službama u Crkvi oni koji se »razmeću objektivnim grijehom« (AL 297).

S druge strane, pobudnica traži od pastirâ, biskupâ, svećenikâ i pastoralnih djelatnika da prema vjernicima koji žive u »neredovitim« situacijama ne budu »zatvorena srca« skrivajući se »čak iza crkvenoga učenja«, da se na njih ne nabacuju ćudorednim zakonima kao kame-njem, da »teške slučajeve i ranjene obitelji« ne sude »s visoka i površno« (AL 305).

Papa Franjo u tom dokumentu traži da se između dviju dominantnih logika koje su tijekom povijesti prevladavale u Crkvi, marginalizacije i reintegracije (AL 296), pastoralni djelatnici nedvosmisleno odluče za pratnju i integraciju, odnosno da pastiri integriraju u crkvenu zajednicu svoju »najslabiju djecu obilježenu izgubljenom i ranjenom ljubavlju« (AL 291), one koji su rastavljeni i opet »sklopili građansku ženidbu«, one koji »žive neobavezna životna zajedništva« (AL 293), one koji su iz raznih razloga u napuklim, razorenim odnosima ili pate od ostavljenosti i marginalizacije.

Smjernice za primjenu VIII. poglavlja *Amoris laetitia*

Amoris laetitia u pastoralu braka suočenom s izazovima vremena u kojem živimo, ističe dvije zadaće pastirâ: »promicanje kršćanske ženidbe« i »razlučivanje situacija mnogih koji ne žive tu stvarnost« (AL 293). Ne zanemarujući niti relativizirajući ideal kršćanske ženidbe i obitelji sazdate na njoj, Crkva je pozvana suočavati se sa svakom dramom ljudske nesavršenosti i grešnosti, i s ljubavlju pristupati onima koji sudjeluju u njezinu životu na nepotpun način, prepoznajući da Božja milost djeluje i u njihovu životu dajući im hrabrost da čine dobro, da se s ljubavlju brinu jedno za drugo i budu u službi zajednice s kojom žive (AL 291, 307). Pastoral osoba u »neredovitim« bračnim i obiteljskim situacijama moguć je samo ako postoji spremnost napuštanja pastoralne rutine te osmišljavanja i usvajanja novih pastoralnih pristupa. Glede toga, potrebne su formacija i edukacija svećenikâ i drugih pastoralnih djelatnika, koje će im u tome pomoći. Ovdje donosimo četiri koraka pastoralnoga djelovanja kada je riječ o pastoralu vjernikâ koji ne žive kršćanski ideal ženidbe.

Prvi korak: PRIHVAĆANJE

Svećenici i drugi pastoralni djelatnici dužni su susretati sve osobe u njihovim realnim životnim situacijama i činiti sve što se može kako bi im se pomoglo živjeti u Božjoj blizini i rasti u odnosu s Njime (AL 291, 293, 296 – 298). To se, u ovom kontekstu, posebice odnosi na osobe koje žive u »neredovitim« situacijama:

- a. vjernici koji žive samo u građanskom braku;

b. vjernici koji žive u činjeničnim zajednicama, »neobaveznim životnim zajedništvima« (AL 293 – 294);

c. vjernici koji su se, nakon građanske rastave, razišli od bračnog partnera s kojim su bili sklopili kanonski brak, te koji su ponovno ušli u drugi građanski brak.

Pastoralni djelatnici i svi članovi Crkve moraju se truditi da se te osobe ne osjećaju osuđenima i napuštenima od zajednice zbog svoje situacije, iz čega proizlazi zahtjev da u svom pastoralnom djelovanju napravimo iskorak prema takvim vjernicima. Pozvani smo, služeći se pastoralnom razboritošću i kreativnošću, pokazati im otvorena vrata Crkve. U prvom redu treba ih uputiti na osobu – svećenika ili laika – koja je spremna razgovarati s njima o njihovoj situaciji i savjetovati ih. Kada je riječ o vjernicima koji su se, nakon građanske rastave, razišli od bračnoga partnera s kojim su bili sklopili kanonski brak, te koji su ponovno ušli u drugi građanski brak, potrebno je preispitati kako su se ophodili s djecom u vrijeme teškoća u prvome braku, koliko su se trudili oko pomirenja, kakva je situacija kod napuštenoga bračnog druga, te koje su posljedice novoga civilnoga braka za ostatak obitelji i zajednicu vjernika (AL 300). Također, potrebno ih je upućivati na različite programe u župnoj zajednici, koja ne nudi samo »servis« sakramenata, nego i osmišljava različite načine kako bi svima, pa i njima, mogla ponuditi živ hod prema i s Gospodinom.

Redovit pastoral treba poslužiti kao određena platforma koja pruža različite trenutke kako bi se približili ljudima. Redovita prilika da bi se pristupilo parovima koji su razvedeni ili žive u suživotu jest putem sakramenata njihove djece: kada traže krštenje za svoje dijete, prigodom pripreme za prvu pričest ili krizmu, i mnoge druge. Ovaj prvi susret ima evangelizacijsku nakanu i treba na prvu omogućiti pozitivno i srdačno ozračje kako bi kasnije moglo nastupiti vrijeme praćenja.

Potrebno je pozitivno vrednovati konstruktivne elemente u situacijama koje ne odgovaraju idealu kršćanskog braka (AL 292). U svakom ljudskom životu, pa i u životima osoba u zajednicama koje ne odgovaraju idealu kršćanskoga braka, postoje pozitivni elementi koje je prijeko potrebno prepoznati i vrednovati. Tako se osobama koje žive u tzv. neredovitim situacijama treba pristupiti u osobnom susretu i razgovoru, pažljivo oslušujući i upoznavajući se s njihovom životnim teškoćama i okolnostima, prepoznajući različite moguće pozitivne elemente poput vjernosti, služenja, spremnosti na žrtvovanje, predanosti, odgovornosti prema drugome, ustrajnosti u kušnjama i slično. Upravo su ti elementi polazni čimbenici za prepoznavanje i otkrivanje ideala kršćanske ženidbe, putem ljubavi Krista i Crkve.

Drugi korak: PRAĆENJE

Dok se upoznajemo s konkretnim životnim okolnostima takvih osoba, važno je imati na umu da ne mogu svi na isti način, a katkad zbog različitih životnih objektivnih okolnosti niti u istoj mjeri, ostvariti ideal kršćanskoga bračnog i obiteljskog života. Takve osobe je potrebno duhovno voditi kroz situaciju u kojoj se nalaze i savjetovati ih u skladu s naukom i biskupovim smjernicama (AL 300). Važno je svakome pomoći da pronađe vlastit način sudjelovanja u crkvenoj zajednici i tako iskusi »nezasluženo, bezuvjetno i besplatno« milosrđe (AL 297).

Pravo praćenje osoba jest korak u kojem par prihvaća prijedlog u kojem im se predlaže preispitivanje istinitosti njihove situacije, gdje će se također preispitivati njihove pojedine različite situacije (AL 298). Potrebno je u ovom prvom koraku stvoriti itinerarij, a ne odmah rješavati situaciju. To je zato što će taj itinerarij služiti kao mjesto prihvaćanja i življenja vjere unatoč situaciji (koja u određenim slučajevima neće biti riješena jednolično).

Stoga svako naše pastoralno nastojanje neophodno treba imati glavni naglasak na temeljnom navješćaju evanđelja, na kerygmi, za poticanje i obnovu osobnoga susreta sa živim Isusom Kristom (AL 58). Takvo pastoralno nastojanje vodi do postupnoga napretka na putu zrelosti, te oko dijaloga i rasta u zajedništvu (AL 295, 308).

Pastoralna pratnja vježba je »puta ljubavi« (via caritatis). Ona je poziv na nasljedovanje »Isusova puta: milosrđa i integracije« (AL 296). Ovaj hod iziskuje pastoralnu ljubav svećenika koji prima svakoga, sluša ga s pozornošću i iskazuje mu majčinsko lice Crkve, i koji uvijek s pažnjom pozitivno vrednuje njegovu namjeru staviti svoj život pod svjetlo evanđelja i činiti djela ljubavi (AL 306).

Treći korak: RAZLUČIVANJE

U cjelokupnom pastoralnom djelovanju prijeko je potrebno neprestano se truditi oko stvaranja, održavanja i unapređenja pastoralnoga konteksta u kojemu je milosrdna ljubav temeljan kriterij razlučivanja (AL 312). Ona je najviša, središnja i konačna vrednota i istina evanđelja (usp. AL 311). Ona je i najviša i konačna istina bračnog i obiteljskog života. Upravo je ona i temeljni i ključni poticaj napretka u zrelosti kršćanskoga života, i to svakoga kršćanskoga života. Ta zrelost konačan cilj ima u urastanju u život Božje ljubavi.

Zadaća je pastira ne samo promicanje kršćanske ženidbe, nego i razlučivanje situacija mnogih koji ne žive tu stvarnost (AL 293). U situacijama u kojima ljudi žive u zajednici bez sakramenta ženidbe, potrebno je pristupiti konstruktivno, vodeći se »zakonom postupnosti« (Familiaris consortio 34) kojeg je predlagao sveti Ivan Pavao II., imajući u vidu sposobnost pojedinca u razumijevanju, cijenjenju i postupnom provođenju u djelo zahtjeva zakona.

1. U cjelokupnom pastoralnom odnosu prema osobama u tzv. neredovitim situacijama, pa i kada put praćenja sigurno ne vodi slavlju sakramenata, neophodno je biti osobito pozoran na složenost objektivnih životnih okolnosti koje konkretne osobe mogu uvjetovati privremeno ili trajno. Važno je uočavati intenzitet i stupnjeve takvih uvjetovanosti, kako bi razlučivanje bilo što realnije i prihvatljivije (AL 296, 300, 303). Također je potrebno izbjegavati prosudbe koje zanemaruju složenosti različitih okolnosti, te obratiti pozornost na način na koji osobe proživljavaju okolnosti (AL 296). Iznimno je važno ne stavljati njihove situacije u zadane okvire ne ostavljajući prostora za odgovarajuće osobno i pastoralno razlučivanje. Crkva prepoznaje situacije u kojima rastavljene osobe koje su sklopile nov brak iz teških razloga kao što su, primjerice, odgoj djece, nisu u mogućnosti ispuniti obvezu rastave (AL 298). Njih je potrebno u što većoj mjeri uklopiti u kršćansku zajednicu izbjegavajući pritom svaki povod sablazni. Oni su kršćani, naša braća i sestre, te Duh Sveti i na njih izlijeva svoje darove (AL 299).

Ovaj pristup preispitivanja i prosudbe neredovitim situacija mora uključiti i brigu o slabosti i ranjenosti osoba, te iznad svega poteškoće koje osobe moraju proći da bi došle do

upoznavanja evanđeoske ljubavi. Ovaj način praćenja trebao bi dovesti do logike opraštanja (AL 242) u kojoj se mogu predložiti različiti koraci kako bi se pročistila istina određene situacije:

- priznati pogreške u odnosu na isključivost i jednost, na vjernost u sakramentu braka;
- priznati bol i patnju uzrokovanu određenim ponašanjem;
- ako je bila, priznati i počinjeno sablazan prema bivšem suprugu/supruzi ili prema djeci;
- voditi ih do raspoloživosti za eventualnim ispravljanjem pogrešaka prema bivšem suprugu ili bivšoj supruzi;
- priznati sakramentalnu božansku prisutnost u prethodnoj bračnoj vezi.

2. Osobito opasno nastojanje, često uočljivo u svim porama pastorala, jest ono za traženjem jednostavnih pastoralnih recepata za postupanje u konkretnim situacijama (AL 298). To je osobito opasno u ovom području. Pa i kada je jasno da put razlučivanja konkretne osobe ne vodi slavju sakramenata, neophodno je proces djelovanja oko njihova mogućega kršćanskoga sazrijevanja shvaćati i ostvarivati kao složeni konstruktivni proces koji uvijek izmiče okvirima receptologijâ. Praćenje i trud oko kršćanskoga sazrijevanja drugoga uvijek je dinamičan proces napretka koji zahtijeva trajno kreativno zauzimanje.

3. One koji žive samo u građanskim brakovima ili koji žive u tzv. činjeničnim zajednicama potrebno je, prikladnim pastoralnim razlučivanjem, na stupnjeviti način poticati u napretku prema sakramentu kršćanske ženidbe (AL 292, 294).

4. One čiju situaciju više nije moguće bitno izmijeniti, Crkva ne smije odbaciti, nego je pozvana pomagati im da postignu moguću puninu Božjeg nauma u njihovom konkretnom slučaju (AL 297). To uvijek uključuje poticanje na sve predanije življenje i jačanje kreposti koje proizlaze iz služenja i ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

5. Kada posebne okolnosti para čine mogućim, osobito kada su oboje kršćani u hodu vjere, može se predložiti opredjeljenje za život u uzdržljivosti. *Amoris laetitia* ne zanemaruje teškoću takvoga izbora (usp. bilješka 329) i ostavlja otvorenu mogućnost pristupa sakramentu pomirenja kada se pogriješi u tom opredjeljenju (usp. bilješka 364, prema naučavanju Ivana Pavla II. kardinalu W. Baumu, od 22. ožujka 1996.).

6. U drugim složenijim okolnostima i kada se nije dobilo proglašenje ništavnosti, prije spomenut izbor mogao bi biti *de facto* neizvediv. Ipak, uvijek je moguć hod razlučivanja. Ono što je predloženo jest razlučivanje koje, na primjeren način, razlikuje slučaj po slučaj. Primjerice, osobitu opreznost zahtijeva »novi brak koji proizlazi iz nedavnog razvoda« ili »situacija osobe koja je uporno propuštala ispunjavati svoje obiteljske obaveze« (AL 298). Ovo vrijedi i kada se primijeti vrsta opravdanja ili hvalisanja vlastitom situacijom »kao da je to dio kršćanskog ideala« (AL 297). U takvim težim slučajevima, pastiri trebaju pratiti sa strpljivošću tražeći kakav hod integracije (AL 297, 299).

7. Razlučivanje se ne smije prekinuti, jer »je dinamično i treba ostati uvijek otvoreno novim etapama rasta i novim odlukama koje omogućuju potpunije ostvarivanje ideala« (AL 303), prema »zakonu postupnosti« i uzdajući se u pomoć milosti.

8. Iznimno je značajno u cijelome procesu razlučivanja takozvanih neredovityh situacija osobama pomagati, kako nikada ne bi odustale od nastojanja trajnoga rasta i napretka prema višim oblicima kršćanske zrelosti, bez obzira na ograničavajuće okolnosti (AL 303, 305).

Četvrti korak: UKLJUČIVANJE U CRKVENU ZAJEDNICU

Ovaj hod ne vodi u svim slučajevima neophodno sakramentima, već može upućivati k drugim načinima integracije u život Crkve: većoj prisutnosti u zajednici, sudjelovanju u molitvenim zajednicama ili angažiranju u različitim crkvenim službama, u karitativnom zalaganju itd. Konačan cilj je, zapravo, integracija u puninu života s Kristom. U tom smislu *Amoris laetitia* potiče da se razvije »pastoral bračne veze«, a ne toliko »duhovnost bračne veze« (usp. AL 315). Taj pastoral bračne veze treba sadržavati sve vidove bračnoga pastoralna: priprema osobe za brak; pratnja rasta u prvim godinama bračnog života; pratnja parova koji imaju poteškoća; i pratnja onih koji su u »neredovitim« situacijama, tražeći mogućnosti da i oni koji se nalaze u »neredovitim« situacijama mogu naći pristup u puno zajedništvo Crkve.

Kao jedno od temeljnih polazišta ukupnoga djelovanja s osobama u tzv. neredovitim situacijama, neophodno je prihvatiti nastojanje oko integracije svih, barem u određenoj mjeri, u crkveni život i služenje. Ta se logika ne tiče samo pitanja mogućega pristupa sakramentima, već cjelokupnog odnosa prema osobama i njihovoj usmjerenosti prema životu Crkve. Sve osobe u tzv. neredovitim situacijama pozvane su sudjelovati u životu zajednice, te u njoj ostvarivati za njih prihvatljive službe.

One osobe koje se namjerno i svjesno razmeću životnim oblicima protivnim kršćanskom idealu, trebaju se prvo vratiti ponovnom slušanju kerygme i pozivu na obraćenje, ali i one do neke mjere mogu sudjelovati u životu i služenju zajednice (AL 297; 299).

Pristup sakramentima u pojedinim slučajevima (AL 305, *Evangelii gaudium* 44).

a. Ovaj korak odnosi se na pojedinačne i specifične situacije osoba koje, na temelju osobnoga i zajedničkoga razlučivanja sa svećenikom ili drugim pastoralnim povjerenikom, dođu do moralne sigurnosti da u njihovoj objektivno neredovitoj situaciji mogu pristupiti sakramentima pomirenja i euharistije. Proces razlučivanja u ovim slučajevima uključuje prepoznavanje postoji li ili u bitnome ne postoji subjektivna krivnja osobe koja bi je sprečavala u životu milosti, pa i u pristupu sakramentima. Ako se dođe do spoznaje da, u konkretnom slučaju, postoje ograničenosti koje umanjuju odgovornost i krivnju (usp. AL 301 – 302), osobito kada osoba smatra da bi pala u neku drugu slabost prouzrokujući štetu djeci iz novoga braka, *Amoris laetitia* otvara mogućnost pristupa sakramentima pomirenja i euharistije (usp. bilješka 336 i 351). Oni na svoj način pomažu osobi nastaviti sazrijevati i rasti snagom milosti (usp. Kriteriji biskupa Buenos Airesa br. 6, u *Acta Apostolicae Sedis* 11/2016). Zbog toga Papa upozorava svećenike da »ispovjedaonica nije soba za mučenje, nego mjesto susreta s Gospodinovim milosrđem« (AL, bilješka 351; EG 44), te da »euharistija, premda predstavlja puninu sakramentalnog života, nije nagrada za savršene, nego velikodušan lijek i hrana za slabe« (EG 47).

- b.** U iznimnim slučajevima može biti prikladno da pristup sakramentima bude na povjerljiv [tajan] način, osobito kada bi se predvidjele konfliktne situacije. Ipak, istodobno se ne smije izostaviti pratiti zajednicu kako bi rasla u duhu razumijevanja i prihvaćanja, te da to ne unese zbunjenost u naučavanje Crkve o nerazrješivosti braka. Zajednica je oruđe milosrđa, koje je »nezasluženo, bezuvjetno i besplatno« (AL 297).
- c.** Treba se, međutim, izbjegavati shvaćati ovu mogućnost kao slobodan pristup sakramentima ili kao da bi bila opravdana u bilo kojoj situaciji. Ovaj se kriterij ne smije shvaćati preširoko i olako. Ne bi se trebalo govoriti o »dozvoli« pristupa sakramentima, nego »o procesu razlučivanja u pratnji pastira«. Riječ je o »osobnom i pastoralnom« razlučivanju (AL 300).

Papa Franjo postsinodskim dokumentom *Amoris laetitia* o ljubavi u obitelji želi da cijela Crkva, svaki pojedini vjernik, a osobito pastiri, biskupi i svećenici, postanu nositelji Božjega milosrđa. Nastavljajući se izričito na svoju programatsku pobudnicu *Evangelii gaudium*, papa Franjo smatra da je u svakom crkvenom djelovanju, pa tako i u pastoralu braka i obitelji, osnovan kriterij milosrđa. Crkva nije »carinarnica milosti«, a svećenici »kontrolori milosti«, nego je Crkva »Očev dom, gdje ima mjesta za svakoga s njegovim tegobnim životom« (EG 47, AL 310). Umjesto »hladnoga birokratskog morala« (AL 312) dužni smo poći ususret svojoj slaboj i grešnoj braći i sestrama »bez iznimke« (AL 309), prihvatiti ih, pratiti i uključiti u Kristovu zajednicu.

U Rimu, na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, 24. lipnja 2022. godine

✠ Mate Uzinić
riječki nadbiskup koadjutor
i predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj
Zrinka Gregov
tajnica Vijeća HBK za život i obitelj

PORUKA PREDSEDNIKA VIJEĆA HBK-A ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2022./2023.

NOVA EVANGELIZACIJA ZA NOVO VRIJEME

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, katehete i vjeroučitelji,
draga djeco i mladi, dragi roditelji!

Vjera uvijek pronađe put. Živimo uronjeni u ranjenu stvarnost. Još uvijek nepobijeđena pandemija koronavirusa, posljedice potresa te prijetnje od dodatnog širenja rata iz Ukrajine na globalnu razinu i njegove posljedice produbljuju rane i stvaraju nove ožiljke koji od nas traže odgovornost te adekvatne odgovore na brojna pitanja u društvenom, političkom i gospodarskom životu, ali i u vjerskom životu pojedinca i Crkve. Za vrijeme izostanka nedjeljnih euharistijskih slavlja te redukcije zajedničkih okupljanja iskusili smo da je vjera prisutna i iza

zatvorenih vrata crkava. Vrijeme »zatvorenih vrata crkava« na određeni način nas je vodilo do otkrivanja otajstava vjere na novi, drukčiji način, bilo da se radilo o dubokom iskustvu vjere u srcima i molitvama pojedinaca i obitelji ili o pronalaženju novih putova sudjelovanja u životu Crkve – unatoč obvezi odricanja od nama poznatih tradicionalnih i pomalo 'rutinskih' putova i oblika vjerskoga života. Premda su izvorna mjesta slavlja vjere ostala zatvorena, vjera je i dalje nastavila živjeti. Možda je upravo zbog tih i takvih okolnosti postala bliža i onima koji se u svome osobnom životu ne prepoznaju u tradicionalnim oblicima okupljanja i djelovanja Crkve, te kojima je Crkva kao institucija često i »znak osporavan«. Vjera uvijek pronade svoj put. Ili, još bolje i točnije, Bog uvijek pronade put do čovjeka, kojega poziva da mu odgovori osobnom vjerom.

Posljednjih godina, a osobito sada u vrijeme ratnih sukoba u Ukrajini i posljedičnog rasta životnih troškova, društvo postaje sve siromašnije, a ljudi nesigurniji pred izazovima koji ih očekuju. Vjera i u toj situaciji pronalazi svoj put. O, kad bismo nakon svega postali zreliji!

Sve navedeno, stoga, nije stvarnost koja se ne bi ticala Crkve i njezina naviještanja Riječi Božje. U vremenu, u kojemu je tako očito da je čovjek paradoksalna sinteza ograničenja, ranjenosti i kraja vlastite sudbine, s jedne strane, te, s druge, nezasićene čežnje za vječnošću i konačnim spasenjem, Crkva je pozvana naviještati Božju Riječ i iznova svjedočiti poruku evanđelja kojom je osvjetljen smisao života i cjelokupne stvorene stvarnosti. Vjera je, poput života, »da i ne i sve između toga« (Jürgen Werbick, *Christlich glauben. Eine theologische Ortsbestimmung*, Freiburg-Basel-Wien, 2019., str. 38).

Nova evangelizacija za novo vrijeme. U vremenu u kojemu živimo, u vremenu »skrivenoga Boga« u raznim patnjama, ratnim stradanjima i prirodnim katastrofama, mora – po tko zna koji put – još jednom doći do izražaja ponovljeni poziv za novom evangelizacijom. Govor o novoj evangelizaciji nije samo govor o novim metodama, već je prije svega riječ o novom žaru, o novom duhu, o obraćenju nas vjernika, o vjeri koja nam omogućuje da postanemo novi ljudi. Stojimo pred otvorenim vratima budućnosti vjere. Što nam drugo onda preostaje, nego proći kroz ta vrata. Prekasno je kucati na njih kad se zatvore. Promišljanja o novoj evangelizaciji pomažu nam otkriti odgovor na pitanje što danas znači biti kršćanin. Pred nas stavljaju pitanje o našem identitetu, svjedočanstvu i navještanju živoga Boga među nama.

Iz vlastitog iskustva možemo uočiti da u nama odraslima i danas tinja želja biti Crkva kakva je bila nekada, u prošlosti. Blažena stara vremena! I vjera nam, uistinu, omogućuje te dopušta iskoračiti u prošlost, dotaknuti je. No, takav iskorak u vjerničku prošlost zahtijeva od svakoga od nas da dopustimo da nas bogatstvo zapisane Božje riječi i bogate crkvene T/tradicije ne samo dotakne, nego i promijeni. »Ja sam put, istina i život« (Iv 14,6). Istina je živa, ako je stalno na putu. Nas svećenike na poseban način na to upozorava papa Franjo žigošući klerikalizam u Crkvi. Za njega je klerikalizam: davati prednost moći pred istinom, zakonu pred ljubavlju, posjedovanju istine pred traženjem istine, ideologiji ispred ljubavi, moraliziranju i osudi pred poniznošću i milosrđem. Na što nas, stoga, poziva nova evangelizacija? Svijet onih koji danas traže Boga ne očekuje od nas da ih dovedemo u crkvu te da ih potom ondje, poput nekadašnjih misionara, poučimo o najvažnijim istinama kršćanske vjere. Nova evangelizacija zahtijeva nešto drugo: najprije naše obraćenje, od statičnoga kršćanstva prema dinamizmu postajanja kršćaninom. Takva nas evangelizacija poziva da vjerujemo evanđelju, da ono sada počinje i da nikada ne prestaje započinjati ono što samo u Bogu može pronaći

puninu života. Međutim, kakve god oblike nove evangelizacije domislili, moramo biti svjesni da nijedan od njih neće uroditi plodom ako izostaje »predevangelizacija«. Najbolje nam to opisuje prispodoba o sijaču: sjeme naviještene Riječi, da bi izniklo i raslo kao vjera, pretpostavlja dobro i plodno tlo (ne pijesak, kamenje ili trnje). Vjera će tek tada moći pustiti korijenje, kao što će i nova evangelizacija uroditi plodom kad se potrudimo oko njege duhovne kulture pojedinca u društvu, kad se dogodi obrat od površnoga, komfornog života, prema kulturi 'duhovnoga rasuđivanja', kad se postigne svijest o odgovornosti za sebe, za druge, za zajedničku okolinu i čitav svijet. Sve drugo, nažalost, bit će kao »premještanje ležaljki s jednoga mjesta na drugo na Titaniku« (Tomaš Halik, *Die Zeit der leeren Kirchen. Von der Krise zur Vertiefung des Glaubens*, Freiburg-Basel-Wien, 2021., str. 98).

Crkva se uvijek raduje novome. Jednom je kardinal Carlo Maria Martini, rekao: »Ja se ne bojim ljudi koji ne vjeruju. Bojim se ljudi, koji ne misle.« Smijemo u tom smislu pozdraviti i nov način razmišljanja u sustavu odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske koji u osnovnoškolski kurikulum želi uvesti novi predmet, zasad u radnom obliku nazvan *Kritičko mišljenje*. Hrvatska biskupska konferencija od početaka je sustavnoga uvođenja Katoličkoga vjeronauka u školi bila otvorena za uvođenje alternativnoga predmeta Katoličkom vjeronauku u osnovnoj školi. Žao nam je što se tek sada konkretnije promišlja i radi na tom projektu. Vjerujemo da će uvođenje takvog predmeta ukloniti sve dosad, na adresu Crkve, nepotrebno upućivane prijekore o njezinoj nebrizi za one koji ne izabiru nijedan od ponuđenih predmeta vjeronauka. Nadamo se da će i taj predmet biti izazov vama vjeroučiteljima i svećenicima, ali i vama dragi roditelji i učenici, da iznova uvidite ljepotu sadržaja kršćanske vjere, koja se može upoznati samo u predmetu kao što je Katolički vjeronauk. Doista bi nam bilo drago kad bi taj drugi predmet bio shvaćen ne kao alternativni za vas, dragi učenici, koji već pohađate Katolički vjeronauk, nego doista samo za one, kojima savjest ili svjetonazor ne omogućuju pohađanje konfesionalnog vjeronauka. Naime, da bi jedan predmet bio alternativan vjeronauku, on bi u sebi trebao sadržavati i neke odrednice religioznoga te onoga što kršćanstvo, ali i druge vjeroispovijesti, u sebi donose kao dobro pojedincu i društvu. Budući da se čini da ponuđeni alternativni predmet ne ide u tom smjeru, nego više u smjeru ponude općega obrazovanja za posebna područja života kao što su demokracija, ekonomija, osobna odgovornost u društvu i slično, za razumjeti ga je doista samo kao predmet za one koji ne pohađaju vjeronauk u školi.

Dodirnuti Božjom rukom. Život je, draga braćo i sestre, kao rijetko kad postao stvarnost u kojoj se istodobno očituje ljepota življenja te doživljava svakodnevno iskustvo stradanja i smrti. I stvarnost vjere je uvijek stvarnost svjetla novoga života, ali istodobno i otajstvo gorke noći, kojoj kao da nema kraja. Sve nas to, na različite načine i u različitoj dobi, poziva da na trenutak zastanemo, da uronimo u dubinu stvarnosti – kako života, tako i vjere, te da se odrekemo površnoga i kršćaninu nedostojnoga načina razmišljanja o svakodnevicu. Naime, uroniti u dubinu znači, s jedne strane, dotaknuti dno i beznade, sučeliti se s onim 'ništa' u našem životu, dotaknuti i pogledati u oči tamnom i tragičnom licu ljudske egzistencije. No to, s druge strane, znači biti dodirnut Božjom rukom, koja nas uvijek diže iz zemaljskoga praha u novi život. Dotaknuti dno znači s Isusom Kristom proći sve rane križa, kako bismo s njim, po uskrstnoj zori, bili preobraženi za novi život.

Nadam se takvoj obnovljenoj stvarnosti u školskoj i katehetskoj godini koja je pred nama te se radujem snazi nove evangelizacije, koja ima moć već sada graditi sve razrušeno i liječiti sve ranjeno.

Đakovo, 22. kolovoza 2022., na spomendan Blažene Djevice Marije Kraljice.

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki,
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju

**PORUKA MONS. DR. IVICE PETANJAKA, PREDSEDNIKA VIJEĆA HBK ZA MISIJE
POVODOM SVJETSKOG DANA MISIJA
– 23. listopada 2022. –**

Draga braćo i sestre!

Cijela Crkva, a osobito naši misionari i misionarke, misionarski volonteri, ljubitelji, prijatelji, promicatelji i podupiratelji svetih misija, ovogodišnju Misijску nedjelju trebaju doživjeti i proslaviti na posebno svečani način jer je ovo njihov Dan i njihov Rođendan.

Ove su se godine poklopile četiri velike misijske obljetnice.

Četiristo godina od kako je osnovana Sveta kongregacija za evangelizaciju naroda, tada zvana Kongregacija *de propaganda fide*.

Bilo je to u vrijeme pape Grgura XV. (1621.-1623.) koji je u svom veoma kratkom, ali značajnom pontifikatu, poduzeo radikalnu obnovu cijele Crkve, s osobitim naglaskom na dobroj formaciji budućih svećenika i promicanju svetih misija.

Nova Kongregacija, koja je službeno ustanovljena 22. lipnja 1622., stavlja pod svoje okrilje sav misionarski rad u svijetu, podiže sjemeništa za odgoj budućih misionara i poziva sve crkvene Redove da i oni u svojoj formaciji potiču i odgajaju buduće misionare i posvete se studiju jezika, a misionari koji već djeluju u misijskim zemljama da promiču zvanja domaćeg stanovništva.

Ove je godine i dvjesto godina od kako je bl. Paulina Jaricot osnovala *Djelo za širenje vjere* i pokrenula mrežu molitve i prikupljanja priloga za misionare, što je zapravo rođendan *Svjetskog dana misija*.

Spominjemo se još dviju velikih obljetnica. Jedna je *Djelo svetog djetinjstva*, za promicanje misijskog žara među djecom i *Djelo svetog Petra apostola* za potporu i odgoj budućih svećenika u misijskim područjima.

Sva ova četiri djela zovu se Papinska misijska djela, jer se time hoće naglasiti da su misije srce Crkve i da su one djelo cijele Crkve. Nijedan misionar i misionarka ne idu evangelizirati u svoje ime i ne propovijedaju svoje evanđelje, nego idu u ime Crkve. Crkva ih šalje da donesu Kristovu Radosnu vijest evanđelja ondje gdje ono još nije stiglo.

U tom duhu znakovito je da je i prošlogodišnje i ovogodišnje geslo Svjetskog dana misija uzeto iz Djela apostolskih. Prošle godine: »Ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo« (Dj 4, 20), a ove godine: »Bit ćete mi svjedoci« (Dj 1,8).

Znamo da nam je sveti Luka u Djelima apostolskim dočarao zanos i oduševljenje prvih kršćana i njihov žar u svjedočenju za Isusa Krista i širenju evanđelja po cijelom tadašnjem poznatom svijetu. Upravo iz te knjige spoznajemo kako je življenje i svjedočenje za Isusa Krista plod Crkve, plod kršćanske zajednice koja svojim načinom života toliko potiče i na neki način provocira svoje suvremenike da se oni u čudu pitaju kako je moguće da se ovi tako ljube, kako to navodi pisac drugog stoljeća Tertulijan.

Tajna ovakvog načina života leži u Kristovu obećanu daru koji se zove Duh Sveti i koji se na Dan Pedesetnice izlio nad Isusove učenike. Oni su Duha Svetoga uistinu primili kao Duha Isusa Krista i dopustili mu da on kao Kristov Duh i kao božanska osoba nadahnjuje, vodi i upravlja njihovim životom.

Oni su veoma dobro razumjeli da im Isus Krist uskrsnuo, pri svome odlasku na nebo, ne ostavlja neko oporučno pismo ili oporučnu knjigu, nego da su oni, njegovi učenici, živi ljudi, njegova oporuka. Njima kaže: »Bit ćete mi svjedoci« (Dj 1,8).

Oni će snagom Duha Svetoga, koga će primiti i koga su na Dan Pedesetnice i primili, biti svjedoci da je Krist živ i da je Krist uskrsnuo i da s njim počinje novo stvaranje i izgradnja Kraljevstva Božjega u svijetu, a njihovo je poslanje u tome da oni budi nositelji tog novog sveopćeg poretka sve do na kraj zemlje (usp. Dj 1,8).

Na ovogodišnjem susretu naših misionara i misionarki u Rijeci od 2. do 6. srpnja, osvjedočili smo se da je u njima prisutna životna snaga uskrsnulog Gospodina i da oni danas, poput prvih kršćana nekoć, istim žarom i zanosom daju svjedočanstvo Kraljevstva Božjeg svojim životom i svojom nesebičnom ljubavlju.

Dok njima čestitamo ove visoke misijske jubileje i želimo ustrajnost na započetom putu, cijelu Crkvu u domovini pozivamo da pobudi u sebi svijest važnosti i prisutnosti Duha Svetoga kojeg smo kao kršćani primili, kao i to da ga nismo primili zato da ga konzerviramo i pospremimo, nego da on preko nas djeluje i da nas potakne na to da Isusova oporuka: »Bit ćete mi svjedoci« (Dj 1,8) nije upućena samo nekima, nego svima. Svaki Isusov učenik je misionar.

To je potkrijepio i dvadesettreći Svjetski susret mladih u Sydneyu 2008. koji je imao istu temu kao i ovogodišnji Svjetski dan misija: »Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci« (Dj 1,8).

Tom prigodom se mladima obratio papa Benedikt XVI. i poručio: »Dragi prijatelji, budite sveti, budite misionari, jer se nikada ne može odvojiti svetost od poslanja (usp. *Redemptoris missio*, 90). Ne bojte se postati sveti misionari poput sv. Franje Ksaverskog koji je proputovao Dalekim Istokom navješćujući Radosnu vijest do zadnje snage, ili kao sveta Terezija od Djeteta Isusa koja je bila misionarka premda nije napustila Karmela: oboje su »zaštitnici misija«. Budite spremni na kocku staviti svoj život da biste svijet obasjali Kristovom istinom; da biste s ljubavlju odgovorili na mržnju i na preziranje života; da biste naviještali nadu Krista uskrsloga u svim krajevima svijeta.«

Želim da ove riječi koje je papa Benedikt XVI. uputio mladima svijeta, budu poziv i poticaj svima nama da svatko u svom pozivu i zvanju bude misionar i doprinese izgradnji Kraljevstva Božjega u sredini u kojoj živi. Dopustimo da ova riječ nađe plodno tlo u našem srcu, jer je cijela Crkva misionarska i iz njezine se misije ne može isključiti ni jedan Kristov učenik ako se želi zvati kršćaninom.

Krk, 7. rujna 2022.

✠ Ivica Petanjak
biskup krčki,
predsjednik vijeća HBK za Misije

➤ **IZVJEŠTAJI:**

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOG ZASJEDANJA HBK

Priopćenje s Izvanrednog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića, predsjednika HBK, održanog u četvrtak 9. lipnja 2022. godine prenosimo u cijelosti

Nakon uvodne molitve i pozdrava, nadbiskup Puljić čestitao je mons. Draženu Kutleši koji je preuzeo službu splitsko-makarskog nadbiskupa i metropolite.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su bili izvješteni o prijedlozima radne skupine koja je raspravljala o uređenju financijskog sustava u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji s obzirom na prelazak na euro kao sredstvo plaćanja od početka 2023. godine. Donoseći smjernice za daljnja promišljanja, biskupi su istaknuli važnost socijalne osjetljivost u tom procesu o čemu će još biti govora prije nego stupi na snagu konverzija plaćanja u eurima.

U nastavku zasjedanja bilo je govora o dokumentu *Ususret svima, bez iznimke (AL 309)* koji bi poslužio svećenicima i crkvenim zajednicama »za aktualiziranje VIII. poglavlja postsinodalne apostolske pobudnice pape Franje *Amoris Laetitia*«. Radni dokument predstavio je predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj mons. Mate Uzinić koji je naglasio da se radi o sadržaju koji proizlazi iz apostolske pobudnice pape Franje, *Amoris Laetitia*. Nacrt dokumenta u duhu je spomenute pobudnice i predviđa četiri susljedna koraka: prihvaćanje, praćenje, razlučivanje i uključivanje u crkvenu zajednicu s upozorenjem da se ne radi o »dozvoli za pristup sakramentima«, već o »procesu razlučivanja u pratnji pastira«. Nakon dorade i uvrštenja pojedinih prijedloga i primjedbi odlučeno je da dokument objavi Vijeće HBK za život i obitelj.

Na zasjedanju je bilo govora i o nastavku suradnje s vatikanskim medijima, u koje je uz HBK uključena i BK BiH. Biskupi su izvješteni o sljedećem Susretu hrvatske katoličke mladeži u rujnu ove godine, u Bjelovaru, te su zamoljeni da do 20. lipnja 2022. dostave u Tajništvo HBK sažetke sinodalnog savjetovanja u svojim biskupijama, kako bi se pristupilo pripremi zajedničkog sažetka koji će u ime HBK biti poslan u Biskupsku sinodu u Vatikan.

Na kraju biskupi su upoznati sa susretom generalnih tajnika biskupskih konferencija Europe koji će se održati u Zagrebu od 30. lipnja do 3. srpnja, te je najavljeno iduće zasjedanje HBK koje će se održati od 17. do 19. listopada 2022.

Tajništvo HBK

Broj: 360/2022.

Krk, 14. rujna 2022.

IZBOR NOVOG ČLANA PREZBITERSKOG VIJEĆA

Fra Diego Deklić OFM odlukom svog Provincijala premješten je na novu službu izvan Krčke biskupije. Potrebno je stoga da redovnici s područja naše biskupije izaberu svog novog predstavnika u Prezbiterskom vijeću. Na adrese samostana poslat ćemo glasačke listiće, koji neka se ispunjeni vrate u zatvorenoj omotnici s naznakom «za Prezbitersko vijeće», na ime potpisanoga Biskupa, najkasnije do 12. listopada 2022.

✠ Ivica, biskup

Broj: 361/2022.

Krk, 14. rujna 2022.

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE NA TRSAT

– 9. listopada 2022. –

Hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj ove će se godine održati u nedjelju 9. listopada. Misno slavlje započet će u 11 sati, a prethodit će sveta krunica u 10.15 koju će predmoliti obitelji naše biskupije.

Pjevanje na svetoj misi animirat će župni zbor iz Dubašnice. Lik Gospe Trsatske u procesiji nosit će redovnice, a misna čitanja i zazivi sveopće molitve bit će podijeljeni vjernicima laicima, predstavnicima otokâ naše biskupije.

Ceremonijaru vlč. Josipu Karabaiću asistirat će naši bogoslovi, franjevački novaci i ministranti župe Mali Lošinj, a mogu se pridružiti i ministranti ostalih župa.

Svećenici pojedinih otoka, na čelu s dekanima, organizirat će prijevoz vjernika. Potičem vas da animirate svoje vjernike da sudjeluju na ovome hodočašću.

Pozivam svećenike da se u što većem broju, uz trsatsku braću franjevce, daju na raspolaganje za ispovijed naših hodočasnika.

✠ Ivica, biskup

Broj: 362/2022.

Krk, 14. rujna 2022.

PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK– **Krk, 12. listopada 2022.** –

Ovogodišnji jesenski plenarni svećenički sastanak održat će se u srijedu 12. listopada, u Biskupskom dvoru u Krku.

Pozivam sve svećenike, redovnike s boravištem na području biskupije te naše bogoslove, s dozvolom mjerodavnih poglavara, na sudjelovanje.

DNEVNI RED

- 09.30 sati: u katedrali pokorničko bogoslužje sa svetom ispovijedi. Za vrijeme ispovijedi bit će izloženo Presveto sa zajedničkim zaključkom klanjanja;
- 10.30 sati: odmor uz osvježenje;
- 10.45 sati: radni dio susreta u dvorani Biskupije;
- 11.45 sati: rasprava;
- 12.30 sati: izvještaji povjerenikâ i obavijesti;
- 13.30 sati: ručak i završetak sastanka

✠ Ivica, biskup

Broj: 363/2022.

Krk, 14. rujna 2022.

KATEKUMENAT

Odrasli kandidati za primanje sakramenata kršćanske inicijacije pripremaju se zajednički na pojedinim područjima naše biskupije: u Krku za otok Krk, u Malom Lošinju za Lošinjski dekanat, u Cresu za Creski dekanat te u Rabu za otok Rab. Zainteresirani se javljaju svojim župnicima koji, u razgovoru s njima, trebaju ustanoviti imaju li te osobe potrebne preduvjete za primanje sakramenata te ih zatim prijavljuju u dekanatsko središte.

Priprava kandidata treba započeti u listopadu, održavati se barem jedanput tjedno i neprekidno trajati do Vazmenog bdijenja ili Duhova.

Priprava odraslih na sakramente kršćanske inicijacije **za područje otoka Krka** započinje u Krku, u ponedjeljak, 3. listopada u dvorani župnog stana u 20.00 sati.

Za zainteresirane **s područja Lošinja** katekumenat će započeti u četvrtak 13. listopada u dvorani Župnog ureda s početkom u 19.30 sati.

Za područje otoka Raba katekumenat će započeti u četvrtak 6. listopada i odvijat će se u prostoru župnog ureda.

Za kandidate **s otoka Cresa** katekumenat će se od mjeseca listopada, ukoliko bude zainteresiranih, održavati u vjeronaučnoj dvorani u Cresu.

Sve odredbe i upute o odvijanju katekumenata mogu se pronaći u *Službenom vjesniku Biskupije Krk, 4/2011., str. 156.*

✠ Ivica, biskup

TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

Tečaj pripreve za brak **za područje otoka Krka** održat će se od 10. do 14. listopada o.g., od 18.30 do 20.30 sati, u dvorani Biskupije. Prijavnicu za tečaj kandidati trebaju preuzeti na stranici biskupijakrk.hr i ispunjenu poslati na e-mail Ureda za obitelj: ured.obitelj@ri.t-com.hr

Za područje otoka Raba tečaj će se održati 30. rujna do 4. listopada o.g.

Tečaj pripreve za brak **za područje otoka Lošinja** održat će se od 3. do 6. te se nastavlja od 10. do 12. listopada 2022. u velikoj vjeronaučnoj dvorani pastoralnog centra.

U Novalji, Tečaj pripreve za brak biti će od 26. do 30. rujna o.g.

Neka župnici o Tečaju obavijeste sve zaručnike i mlađe bračne parove te ih potaknu na sudjelovanje. Na Tečaju mogu sudjelovati ne samo oni zaručnici koji se namjeravaju vjenčati tijekom sljedećih mjeseci nego i oni koji to planiraju učiniti kasnije; dapače i oni mlađi bračni parovi koji to nisu mogli učiniti prije ženidbe. Dobro je neprestano podsjećati mlade na potrebu dobre i pravovremene pripreve na sakrament ženidbe.

✠ Ivica, biskup

PERMANENTNA FORMACIJA MLADIH SVEĆENIKA

– Lovran, 15. i 16. studenoga 2022. –

Metropolitanski institut u Rijeci javio nam je da će se permanentna formacija mlađih svećenika do 10 godina službe održati 15. i 16. studenog 2022. (utorak i srijeda) u Domus Laurana u Lovranu. Detaljnije informacije o temi i programu susreta primit ćete naknadno. Program će započeti prvoga dana izjutra i završiti drugi dan s ručkom.

Pozivam svećenike na koje se to odnosi: Milivoj Guszak, Josip Karabaić, Saša Malović, Franko Markulić, Kristijan Perović, Filip Šabalja, Patrik Tvorek, Andrija Živković i Denis Žuškin da neizostavno sudjeluju na cjelokupnom programu.

Već sada dajemo na znanje kako je proljetna formacija mlađih svećenika predviđena za 17. i 18. travnja 2023 (ponedjeljak i utorak).

✠ Ivica, biskup

NAŠI SVEĆENIČKI KANDIDATI

Svećenički kandidati Krčke biskupije u akademskoj godini 2022./2023. jesu sljedeći:

- 1) Zoran Maričević, V. godina, Rijeka
- 2) Marko Mikić, III. godina, Zagreb
- 3) Amadej Anić, propedeutska godina, Rijeka

✠ Ivica, biskup

IZ KATEHETSKOG UREDA

BISKUPIJSKI SUSRET I STRUČNI SKUP ZA VJEROUČITELJE I ODGOJITELJE U VJERI

– Krk - »Oaza Kraljice mira«, 24. rujna 2022. –

Biskupijski jesenski susret vjeroučitelja i odgojitelja u vjeri održat će se u subotu 24. rujna 2022. u »Oazi Kraljice mira« u Krku s početkom u 10 sati.

Program:

Predavanje na temu *Poziv i poslanje vjeroučitelja u navještaju Kraljevstva Božjega* održat će vlč. Damjan Koren, predstojnik Katehetskog ureda Varaždinske biskupije.

Svetu misu predvodi o. biskup Ivica Petanjak.

Nakon ručka uslijedit će radni susret s Predstojnikom.

Zvonimir Seršić, predstojnik

➤ Povjerenstvo za mlade

Broj: 12/2022.

Krk, 12. rujna 2022.

ADVENTSKA DUHOVNA OBNOVA ZA MLADE

– Ćunski - »Betanija«, 9. - 11. prosinca 2022. –

Od 09. do 11. prosinca u pastoralnom centru Betanija na Lošinju održati će se adventska duhovna obnova za mlade. Obnovu će predvoditi Pavlin pater Mato Kolak s mladima iz Kursilja.

Potaknite svoje mlade da sudjeluju na susretu, a osobito one koji su sudjelovali na nacionalnom susretu u Bjelovaru, kako bi nastavili program kontinuiranog susretanja i rasta u vjeri i zajedništvu. Hvala vam od srca za sve do sada učinjeno i preporučam naše mlade u vaše molitve!

Marin Hendrih, povjerenik

➤ Apostolat za duhovno majčinstvo

GODIŠNJICA SMRTI SL. BOŽJE MARICE STANKOVIĆ

– Zagreb, 8. listopada 2022. –

Svakoga 8. listopada, već dulji niz godina, žene uključene u Apostolat za duhovno majčinstvo, organizirano hodočaste u Zagreb na svečano obilježavanje godišnjice smrti službenice Božje Marice Stanković.

U subotu 8. listopada, nakon polaska u jutarnjim satima, u Zagrebu ćemo pohoditi grob službenice Božje, te sudjelovati na sv. misi na Jordanovcu u 18.30 sati koju ove godine predvodi o. Vinko Mamić, OCD, postulator.

Sve prijave primaju se od ponedjeljka do petka od 10.00 do 12.00 sati (Župni ured Krk) ili na e-mail: mir.zuzic@gmail.com do popunjavanja autobusa. Kod prijave je potrebno navesti svoj broj telefona kako bismo povratno mogli zainteresirane informirati o detaljima hodočašća.

Mirjana Žužić

➤ **Najave:****AKCIJA »PLAMEN ZA DVOSTRUKO DOBRO«**

U organizaciji Biskupijskog Caritasa i ove godine uoči svetkovine Svih svetih provodi se akcija »Plamen za dvostruko dobro«. Dvostruko je to dobro jer uz brigu za naše umrle činimo djelo milosrđa i za one žive. U 40-tak župa naše biskupije župljani imaju mogućnost nabaviti lampione za grobove svojih dragih pokojnika i time pomoći onima u potrebi. Sav prihod od lampiona namijenjen je za obitelji naše biskupije koje su slabijeg imovinskog stanja i školuju djecu (Fond Mahnić) te za ostale potrebite u župnim Caritasima.

Prigodni crveni lampioni u obliku srca označeni amblemom Caritasa mogu se nabaviti po cijeni od 15 kuna. Biskupijska knjižara Sveti Kvirin lampione ima u ponudi tijekom cijele godine. U prošlogodišnjoj akciji podijeljeno je preko 8.800 lampiona, čime je uprihođeno za Fond Mahnić 59.142 kune te preko 30.000 kuna za potrebe župnih Caritasa. Početkom listopada lampioni će biti distribuirani po župama.

Neka plamen ljubavi ovom svijecom i ove godine gori na grobovima naših najmilijih i u domovima potrebitih koji nas okružuju.

AKCIJA »NEDJELJA CARITASA«

Prema odluci HBK treća nedjelja Došašća u Hrvatskoj je određena kao Nedjelja Caritasa. Cilj Nedjelje Caritasa je senzibilizirati javnost za prikupljanje sredstava kako bi se tijekom cijele godine moglo preko Caritasa pomagati najpotrebnijima. U našoj se biskupiji tih dana prikuplja kolekta koja ide za Caritas i to 45% župnom Caritasu, 45% Biskupijskom Caritasu i 10% Hrvatskom Caritasu. Župe dio za Biskupijski i Nacionalni Caritas, tj. 55% prikupljenoga uplaćuju Biskupijskome ordinarijatu.

SUSRET VODITELJA ŽUPNIH CARITASA

Uoči Nedjelje Caritasa, početkom prosinca, redovito se održava susret voditelja svih župnih Caritasa s područja biskupije i djelatnika Biskupijskog Caritasa. Biskupijski Caritas pruža trajnu potporu djelovanju župnih Caritasa, a jedan od njegovih ciljeva djelovanja je organizirano karitativno djelovanje u župama biskupije, te kako bi ostvario te ciljeve organizira tijekom godine više susreta od kojih je ovaj recimo operativni, jedan od njih. Voditelji župnih Caritasa imaju priliku upoznati se s izvješćem o djelovanju Biskupijskog Caritasa, te upoznati djelovanja, aktivnosti i rad ostalih župnih Caritasa. Razgovara se o aktualnim temama, izazovima na koje nailaze, njihovim rješenjima te planovima za godinu koja predstoji. Svi voditelji biti će na vrijeme obaviješteni o terminu održavanja sastanka, koji će biti u Krku.

AKCIJA »ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE«

Biskupijski Caritas planira i ove godine provesti ovu akciju u suradnji s Trgovinom Krk d.d., s ciljem prikupljanja hrane i higijenskih potrepština za one koji su u potrebi s područja otoka Krka. U planu je uoči Božića, provesti akciju u većini poslovnica Trgovine Krk na otoku Krku, na način da će biti postavljene označene košare/kutije u koje će kupci moći odložiti kupljene proizvode. Primarni cilj je prikupljene proizvode u mjestu gdje je dućan distribuirati do krajnjih korisnika iz toga mjesta, a u slučaju da nema takvih potreba ili ako je prikupljeno više od potrebnog, Biskupijski Caritas proslijediti će onima koji su u potrebi u drugim mjestima. Vrijedni volonteri župnih caritasa brinu o evidenciji i preuzimanju proizvoda. Župni Caritasi biti će na vrijeme obaviješteni o detaljima akcije.

POMOĆ ZA UKRAJINU

Caritas Biskupije Krk uz svoje redovne programe također redovito brine i za osobe iz Ukrajine koje su se našle na području Biskupije zbog ratnih zbivanja u svojoj domovini. U sklopu projekta »Zbrinjavanje potreba osoba iz Ukrajine koje u RH ostvaruju zaštitu temeljem EUTD u mreži nad/biskupijskih Caritasa«, financiranom od strane Catholic Relief Services (CRS) iz Sjedinjenih Američkih Država, a kojim koordinira Hrvatski Caritas, definirani su oblici pomoći koje mogu ostvariti osobe iz Ukrajine s izbjegličkim statusom u RH. Hrvatski Caritas je potpisao Memorandum o sporazumijevanju s Caritasom Biskupije Krk s ciljem reguliranja sadržaja i uvjeta potpore provedbe projekta financiranog od strane CRS-a namijenjenog podmirivanju troškova provedbe aktivnosti integracije, poboljšanju stambenih životnih uvjeta tražitelja/korisnika zaštite, pružanju psihosocijalne podrške, kao i pokrivanju operativnih troškova provedbe aktivnosti namijenjenih izbjeglim osobama iz ratom zahvaćenih prostora Ukrajine. Hrvatski Caritas je provoditelj pilot projekta sukladno ugovoru sklopljenim 03. lipnja 2022. godine s Catholic Relief Services u visini od 663.747 USD namijenjenih zbrinjavanju Ukrajinskih izbjeglica na prostoru Republike Hrvatske.

Osobe iz Ukrajine s izbjegličkim statusom u RH (oni koji imaju zelenu kartu – OIB) i nalaze se na području Biskupije Krk mogu se obratiti Caritasu Biskupije Krk na telefon +385 51 222 303 ili na email caritas@biskupijakrk.hr ukoliko žele ostvariti neki oblik pomoći kao što su poklon kartice za hranu i higijenske potrepštine ili podmirivanje komunalnih troškova gdje su smješteni i ostalo. Potrebno je s njima ispuniti određenu dokumentaciju što za one koji se nalaze na otoku Krku nije problem jer lako mogu doći u sjedište Biskupijskog Caritasa u Krku, no ukoliko ima onih koji su na drugim otocima mole se župnici i župni Caritasi da nam u tome pomognu. Za više informacija obratite se Biskupijskom Caritasu.

PROJEKT »72 SATA BEZ KOMPROMISA«

Ovo je nacionalni volonterski projekt koji se ove godine održava od 13. do 16. listopada u 20 gradova u Hrvatskoj. Organizaciju projekta na otoku Krku preuzeo je Biskupijski Caritas na čelu s nekolicinom mladih volontera iz župe Krk, a prijaviti se mogu mladi od 15 do 35 godina. Bit projekta je u tome da veliki broj mladih istovremeno volontira na različitim mjestima. Volonterske akcije mogu biti radnog, ekološkog i socijalnog karaktera, a ono što ovaj projekt čini drugačijim od drugih je to što pri prijavi budući mladi volonteri ne mogu odabrati akciju na kojoj će sudjelovati nego beskompromisno daruju svoje vrijeme, vještine i talente za potrebe u svojoj zajednici.

Volonterske akcije provode se u različitim ustanovama i udrugama na otoku Krku, čime se općenito potiče društvo na aktivnije sudjelovanje i promociju volonterstva kao poželjne aktivnosti. Uz očiti cilj promocije volonterstva jednako su važni i ostali ciljevi projekta, a to su pomoć ljudima u potrebi (solidarnost) i osvještavanje dostojanstva svakog čovjeka, potaknuti mlade na proaktivnost i prepoznavanje potreba društva, podizanje svijesti o brizi za okoliš/prirodu i poticanje mladih na aktivno življenje vjere.

Projekt počinje u četvrtak 13. listopada svetom misom u katedrali koju predvodi biskup Ivica Petanjak nakon čega slijedi podjela majica i raspoređivanje u radne timove. Volonterske akcije održavaju se u petak i subotu. Projekt se zaključuje u nedjelju svetom misom u katedrali koju predvodi župnik Anton Valković. U subotu nakon akcija organiziran je zajednički ručak za sve volontere. Mladi se mogu prijaviti preko službene stranice www.72sata.hr, gdje se može pronaći i više informacija o projektu, kao i na instagram profilu @72sata.krk.

► IZVJEŠTAJI:

PROJEKT »PRIJATELJI S MORA« – LJETOVANJA ZA OBITELJI IZ UNUTRAŠNOSTI HRVATSKE

Tijekom ljetnih mjeseci o. g. Caritas Biskupije Krk u suradnji s Caritasima Sisačke biskupije i Đakovačko-osječke nadbiskupije uspješno je proveo četvrtu sezonu projekta »Prijatelji s mora«. Projekt je to kojim se obiteljima slabijeg imovinskog stanja, koje dolaze s područja navedenih Caritasa, omogućuje besplatan smještaj kod iznajmljivača privatnog smještaja.

Uz donatore smještaja projekt uključuje i donatore usluga, različite obrtnike koji su ponudili ovim obiteljima besplatne usluge kao što su obroci i slastice u restoranima, vožnje polupodmornicama i dr.

Kroz projekt je prošlo 9 obitelji, 41 osoba, od čega 22 djece. Obitelji su bile smještene kod donatora u Krku, Puntu, Vrbniku, Polju, Šilu, Malom Lošinj, Nerezinama i Novalji. Donatora usluga bilo je 5, a također je sudjelovalo 6 donatora s novčanim donacijama u iznosu od 2.800 kn za putne troškove i hranu obiteljima. Kroz projekt ostvareno je 278 noćenja u vrijednosti od preko 30.000 kn. Projekt doprinosi kvaliteti života ovih obitelji te stvaranju novih prijateljstava i uspomena za život.

KUĆA ZA ODMOR »DOM EMAUS« - LJETOVANJA ZA OSOBE IZ UKRAJINE

U sklopu dugogodišnjeg projekta ljetovanja u kući za odmor »Dom Emaus« u Martinšćici na otoku Cresu, ovoga ljeta Caritas Biskupije Krk ugostio je 93 osobe iz Ukrajine, od čega 54 djece, koji su ostvarili 983 noćenja.

Besplatna ljetovanja od lipnja do rujna s osiguranom prehranom i ostalim sadržajima organizirani su za osobe iz Ukrajine, uglavnom za žene i djecu koji su morali napustiti svoju domovinu zbog ratnih zbivanja. Ove obitelji nakon početka rata u Ukrajini smještene su u kontinentalnu Hrvatsku u crkvene smještaje.

Također na ljetovanje su direktno iz Ukrajine stigle i dvije skupine djece. »Dom Emaus« već 17 godina organizira svakoga ljeta ovaj projekt za obitelji iz Slavonije i šire, a ove godine otvorio je svoja vrata i preko granice, dragim ljudima iz Ukrajine. Projekt je organiziran u suradnji s Caritasima Varaždinske, Zagrebačke, Požeške i Đakovačko-osječke nad/biskupije te Hrvatskim Caritasom i nacionalnim Caritasom Spes Ukrajine. Ova su ljetovanja također dio programa za podršku osobama iz Ukrajine u Republici Hrvatskoj, nastalog u suradnji s Catholic Relief Services (CRS), a kojim koordinira Hrvatski Caritas.

Robert Brozić, voditelj projekata

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak, OFM Cap., je:

Svibanj

16. u biskupskom domu primio u radni posjet ravnateljicu Hrvatskog restauratorskog zavoda dr. sc. Tajanu Pleše i voditeljicu Odjela za graditeljsko naslijeđe istoga Zavoda gospođu Anu Škevin Mikulandra;
18. sudjelovao na izletu djelatnika i suradnika Ordinarijata Biskupije Krk u Istru;
20. u biskupskom domu primio u posjet ravnateljicu SŠ Hrvatski kralj Zvonimir u Krku prof. Đurđicu Cvitkušić;
21. u Ludbregu sudjelovao na prvom danu 4. Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji;
22. u Ludbregu koncelebrirao na svetoj misi prigodom 4. Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji;
24. u Splitu predvodio slavlje BDM Pomoćnice Kršćana u istoimenoj župi;
 - u biskupskom dvoru posjetio nadbiskupa splitskog mons. Dražena Kutlešu;
27. susreo se s krizmanicima te roditeljima i kumovima župe Ilovik;
28. slavio sakrament svete potvrde na Susku;
29. slavio sakrament svete potvrde na Iloviku;

Lipanj

2. susreo se s krizmanicima župe Krk, njihovim roditeljima i kumovima;
3. u krčkoj katedrali sudjelovao u programu krizmanika župe Krk uoči krizme i svetkovine sv. Kvirina;
4. prigodom proslave sv. Kvirina, primio u posjet nadbiskupe mons. Ivana Devčića i mons. Matu Uzinića te biskupe mons. Valtera Župana i mons. Ivana Milovana;
 - koncelebrirao u krčkoj katedrali na svečanoj svetoj misi o svetkovini sv. Kvirina;
 - nakon mise u biskupskom domu primio gradonačelnika Grada Krka, gosp. Darija Vasilića, grado/načelnike s područja Biskupije Krk, svećenike i bogoslove;
5. u Krku predvodio svetkovinu Duhova i podijelio sakrament svete potvrde;
8. u Zagrebu sudjelovao na susretu biskupa HBK i redovničkih poglavara i poglavarica;
9. u Zagrebu sudjelovao na Izvanrednom plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije;
11. susreo se s krizmanicima te roditeljima i kumovima župe Mali Lošinj;
12. slavio sakrament svete potvrde u Malom Lošinju o svetkovini Presvetog Trojstva;
13. u Lasinji posjetio kontemplativne sestre Kćeri Srca Isusova;
 - predvodio svetu misu u Lasinji o svetkovini sv. Antuna Padovanskog;
14. u biskupskom domu moderirao radni sastanak s predstavnicima Hrvatskog konzervatorskog i Hrvatskog restauratorskog zavoda;
15. u Rijeci koncelebrirao u svetoj misi o svetkovini sv. Vida;

16. na Tijelovo, u Krku predvodio svečanu svetu misu i procesiju;
18. slavio sakrament svete potvrde u HKM Basel, Švicarska;
19. u Liestalu, Švicarska, predvodio svetu misu o 50. obljetnici djelovanja HKM Basel;
21. u Zbišini predvodio svetu misu o 100. godišnjici izgradnje zavjetne kapele sv. Alojzija Gonzage;
22. na Glavotoku predvodio svetu misu i sudjelovao na svećeničkom danu svećenika otoka Krka;
24. u Tounju predvodio svetu misu o svetkovini Rođenja sv. Ivana Krstitelja;
 - posjetio gospičko – senjskog biskupa mons. Zdenka Križića u Gospiću;
25. u Zadru koncelebrirao na misi biskupskog ređenja zadarskog nadbiskupa koadjutora mons. Milana Zgrablića;
26. u Nerezinama predvodio svetu misu i krstio Franu Brajkovića, 4. dijete Šime i Jelene Brajković.

Srpanj

3. u Ćunskome koncelebrirao na svetoj misi proslave dijamantnog svećeničkog jubileja biskupa u miru mons. Valtera Župana;
4. – 6. u Rijeci sudjelovao na 32. Susretu hrvatskih misionara i misionarki;
4. u riječkoj katedrali predvodio misno slavlje povodom susreta misionara i misionarki;
7. u đakovačkoj katedrali predvodio misno slavlje povodom susreta svećenika generacije po ređenju;
8. u Krku pozdravio svećenike koji su pristupili ispitu za ispovjednu ovlast;
 - primio u posjet mons. Renata Kučića;
11. kod benediktinki u Krku predvodio misno slavlje o blagdanu sv. Benedikta;
14. u krčkoj katedrali predvodio svetu misu o mjesečnom spomenu na slugu Božjega biskupa Antuna Mahnića;
15. primio u posjet p. Božidara Nagy, SI;
 - posjetio djecu župe Krk u »Oazi Kraljice mira« u Krku;
16. posjetio samostansku zajednicu karmelića u Krku prigodom proslave Gospe Karmelske;
17. u franjevačkoj crkvi u Jastrebarskom predvodio svetu misu o slavlju Gospe Karmelske;
28. u samostanskoj crkvi franjevaca trećoredaca u Krku predvodio sprovednu misu za pok. fra Mladena Pejića, TOR.

Kolovoz

2. u samostanskoj crkvi franjevaca trećoredaca na Glavotoku predvodio misno slavlje o spomenu Gospe od Anđela – Porcijunkula;
5. u svetištu Majke Božje Goričke predvodio misno slavlje prigodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja;
7. predvodio procesiju i hodočasničku sveu misu kod kapele Gospe Žalosne u župi Plešivica;
11. u Martinšćici posjetio, s ravnateljem Caritasa Biskupije Krk mons. Ivanom Milovčićem, grupu ukrajinske djece;
14. u samostanu »Betlehem« Služavki Malog Isusa u Zagrebu predvodio svetu misu povodom obljetnica i obnove redovničkih zavjeta;
 - u svetištu Majke Božje Goričke predvodio misu bdijenja svetkovine Uznesenja B.D.M.;

15. u krčkoj katedrali predvodio svečanu misu svetkovine Uznesenja B.D.M.;
20. u biskupskom domu primio u posjet biskupa varaždinskog mons. Božu Radoša;
21. u Voćinu sudjelovao na misnom slavlju prigodom 25. obljetnice osnutka Požeške biskupije i uzdignuća Voćinskog svetišta na rang manje bazilike;
22. – 26. na Košljunu sudjelovao na duhovnim vježbama svećenika;
24. u Svetvinčentu koncelebrirao na misnom slavlju o spomendanu bl. Miroslava Bulešića;
27. u Splitu u samostanu Službenica milosrđa – Ancella, predvodio misno slavlje sa polaganjem prvih zavjeta s. Anamarije Celinić i s. Zale Nikolić;
31. posjetio svećenike na duhovnim vježbama kod karmelićana u Krku.

Rujan

1. u Subotici sudjelovao na misi zadušnici i sprovodnim obredima za pokojnog subotičkog biskupa mons. Slavka Večerina;
3. u Gospiću sudjelovao na otvorenju i blagoslovu novog samostana karmelićanki;
4. posjetio franjevce trećoredce glagoljaše u Krku prigodom prvih zavjeta fra Patrika Mežnarića, TOR;
9. u biskupskom domu primio u posjet djelatnike ureda i ustanova HBK;
- u crkvi sv. Lucije u Jurandvoru slavio svetu misu s djelatnicima HBK;
10. u Udbini sudjelovao na svetoj misi prigodom Dana hrvatskih mučenika;
11. u Zrinu sudjelovao na svetoj misi prigodom spomena stradanja Zrina;
12. u katedrali pozdravio grupu hodočasnika na grob biskupa Mahnića iz Slovenije;
14. u katedrali predvodio misno slavlje povodom blagdana Uzvišenja sv. Križa i mjesečnog spomena sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
15. u biskupskom domu primio bogoslove Zorana Maričevića i Marka Mikića.

➤ **SVEĆENICI:**

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA U KRČKOJ BISKUPIJI 2022.

Ovog ljeta, zbog pastoralnih potreba i odlukom krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka došlo je do sljedećih razrješenja i imenovanja:

- **VLČ. IVAN TURČIĆ** zbog zdravstvenih razloga stavljen je u stanje mira.
- **MONS. MR. ZVONIMIR SERŠIĆ**, kancelar, razrješen je službe župnika u Polju.
- **VLČ. IVICA KATUNAR** razrješen je službe župnika u Baški i imenovan župnikom u Polju.
- **MONS. MR. IVAN MILOVČIĆ** razrješen je službe župnika u Vrhju i imenovan župnikom u Baški.
- **VLČ. PATRIK TVOREK**, župni upravitelj u Svetom Vidu, imenovan je župnim upraviteljem u Vrhju.
- **VLČ. KRISTIJAN PEROVIĆ** razrješen je službi župnog vikara u Cresu i upravitelja župâ Beli, Dragozetići i Predošćica i imenovan župnikom u Banjolu.

- **VLČ. FRANE BROZIĆ** imenovan je župnim upraviteljem župâ Beli, Dragozetići i Predošćica.
- **VLČ. MARIN HENDRIH** razrješen je službe župnika u Banjolu i imenovan župnikom u Dubašnici.
- **VLČ. MARIN DAŠEK** razrješen je službe župnika u Dubašnici i imenovan župnikom u Nerezinama, Svetom Jakovu i Puntićima.
- **VLČ. SILVIO ŠPANJIĆ**, župnik Ćunskog, razrješen je službe župnika u Nerezinama i Puntićima i imenovan župnikom u Velom Lošinj.
- **PREČ. DR. FRANJO VELČIĆ**, generalni vikar, razrješen je službe župnog upravitelja na Susku.
- **VLČ. TOMISLAV CRNOVIĆ** razrješen je službe župnika u Velom Lošinj i Svetom Jakovu i imenovan župnikom na Susku.

➤ **IZVJEŠTAJI:**

U KRKU SVEČANO PROSLAVLJENA SVETKOVINA SV. KVIRINA

– Krk, 4. lipnja 2022. –

U subotu 4. lipnja u večernjim satima, Krčka biskupija svečanim koncelebriranim misnim slavljem u Krčkoj katedrali proslavila je svetkovinu svog nebeskog zaštitnika sv. Kvirina. Euharistijom je predsjedao riječki nadbiskup metropolit mons. Ivan Devčić, a koncelebrirali su krčki biskup mons. Ivica Petanjak, mons. Mate Uzinić, riječki nadbiskup koadjutor, mons. Ivan Milovan biskup porečki i pulski u miru, mons. Valter Župan, krčki biskup u miru te trideset i petorica svećenika i redovnika.

Domaći biskup mons. Petanjak zahvalio se nadbiskupu Devčiću na spremnosti da predvodi slavlje i uputi prigodnu homiliju, kao i svim nazočnim biskupima i svećenicima, zatim predstavnicima gradskih vlasti – gradonačelnicima i načelnicima s područja naše biskupije, te okupljenim vjernicima. Svim građanima Krka čestitao je Dan Grada.

U homiliji mons. Devčić je poručio kako je sve raširenije mišljenje suvremenih kršćana da se po evanđelju ne može živjeti, te stoga smatraju da se moraju prilagoditi »duhu vremena« i živjeti poput drugih ljudi, pa toleriraju, a prema potrebi i prakticiraju, pobačaj, rastavu braka, nevjenčani život prije braka, a u gospodarstvu se i politici, ako to prilike zahtijevahu, odriču moralnih načela i paze da se društveno previše ne angažiraju, bojeći se da bi time nanijeli štetu vlastitim interesima. Usporedo s time, izjavljuju kako nemaju vremena za molitvu, sv. misu ili neki drugi crkveni angažman, svodeći tako svoje kršćanstvo na »privatnu stvar«, a sve u očekivanju da Crkva i svi drugi to poštuju i pružaju im one vjerske usluge na koje, kako smatraju, imaju pravo. Drugim riječima, žive kao da Boga nema, kao da ne vjeruju u vječni život i kao da nisu članovi Crkve, a istodobno se predstavljaju kao kršćani i očekuju da ih i drugi, uključujući i samu Crkvu, kao takve prihvaćaju i uvažavaju.

Drugi vatikanski koncil opisuje poziv kršćana: »Oni žive u svijetu, to jest u svim i u pojedinačnim službama i poslovima svijeta te u uobičajenim uvjetima obiteljskog i društvenog života, kojima je njihov život na neki način protkan. Bog ih ovdje poziva da obnašajući svoju vlastitu dužnost i vođeni evanđeoskim duhom, tako reći iznutra poput kvasca, pridonose posvećenju svijeta te tako u prvom redu svjedočanstvom svojega života, blistajući vjerom, nadom i ljubavlju, drugima očituju Krista« (LG 31).

Najstarija svjedočanstva iz prvih kršćanskih vremena potvrđuju da su istinski kršćani Kristovo evanđelje oduvijek na taj način prihvaćali.

Znamo, braćo i sestre, da takvih kršćana koji su vjerovali u evanđeoske ideale i ostvarivali ih u svojem životu, nije bilo samo na počecima Crkve nego i u svakom razdoblju njezine povijesti, a to znači i u našem vremenu. Svi su oni živjeli i još uvijek žive u svijetu dijeleći s ljudima svoga vremena radosti i nade, žalosti i tjeskobe (usp. GS 1), ali se nisu prilagođavali duhu vremena nego su u ljudsku stvarnost unosili duh Kristova evanđelja kojim su je proživljavali i osvjetljavali.

Ono što je svima njima zajedničko jest nastojanje da svoj svakodnevni život i rad proživljavaju i nadahnjuju evanđeljem, njegovim vrijednostima i normama, opirući se iskušenjima prilagodbe duhu ovoga svijeta i njegovim načinima života i djelovanja. Mnogi su od njih takav život potvrdili i okrunili mučeništvom jer su radije izabrali žrtvovati svoj zemaljski život nego se odreći Krista.

Oni svjedoče i potvrđuju da je moguće biti kršćanin ne samo deklarativno nego i životom. Na taj način sveci uvijek pokazuju da vjera nije nikakva »privatna stvar« koja služi za osobnu utjehu nego snaga kojom pojedinci i zajednice vjernika doprinose autentičnoj preobrazbi ljudske zajednice.

Ali pogrešno bi bilo misliti da su sveci, ljudski gledajući, bili posebni ljudi. Crkva je u njihove redove uvrstila mnoge djevojčice i dječake, mladiće i djevojke, svećenike i Bogu posvećene osobe, kao i mnoge oženjene, ali i udovce i udovice, također mnoge siromahe, ali i kraljeve, političare, umnike i znanstvenike itd. Nema crkvene ni društvene skupine koja nije dala ponekog sveca ili sveticu, što potvrđuje da je evanđelje moguće živjeti i prema njemu se ravnati bez obzira kojoj životnoj dobi, spolu, društvenom položaju ili zvanju kršćanin pripadao. To je i nama ohrabrenje i pomoć u borbi protiv iskušenja da se po evanđelju ne može živjeti u konkretnom pojedinačnom i društvenom životu.

Dakako, nijedan svetac nije svojim vlastitim silama ostvario evanđelje u svom životu. Kad govori o svecima, Crkva uvijek ističe prvenstvo Božje milosti. To nipošto ne znači nijekanje uloge ljudske slobode. Sveci se razlikuju od drugih upravo po tome što su spremno prihvatili Božju milost i s njome surađivali. Svetost je uvijek plod milosti i slobode. Lijepo upozorava jedan suvremeni duhovni učitelj: »Povijest svetaca uvijek je povijest svega onoga što je Bog mogao učiniti u niskosti i slabosti svojih slugu. U svetima se vidi Boga.«

Važno je tražiti ne samo njihov zagovor nego također od njih učiti kako se može usred svijeta, u obavljanju svojih dužnosti, slijediti i ostvarivati evanđelje Gospodina našeg Isusa Krista. Iskušenjima na koja smo na početku ovog nagovora upozorili lakše ćemo se suprotstaviti ako ponovno otkrijemo svece i od njih počnemo učiti. To znači da je svece, prikazivanjem i isticanjem njihovih vrlina i zasluga, potrebno vratiti u naše kateheze, propovijedi, u

kršćanski odgoj djece i mladih, pa i u obiteljski i društveni život. Molim zbog toga, braćo i sestre, Božje ugodnike da nam pomognu shvatiti njihovo značenje u životu Crkve, društva i svakog pojedinog kršćanina, kako bismo ih mogli što dosljednije nasljedovati.

U svojoj knjizi *Duhovni velikani. Sveci Katoličke crkve*, otac Josip Antolović piše: »Ima mnogo razloga zbog kojih volimo ovo drago tlo mile nam domovine Hrvatske. Kao kršćani volimo ga i zato što je natopljeno mučeničkom krvlju pa je na neki način posvećeno, jer je mučenička krv sveta. Posvećena je u krštenju mučeništva. Među mučenicima iz naših krajeva valja spomenuti sv. Kvirina, sisačkog biskupa. Dokaz za to koliko je od davnine čašćen u Hrvatskoj je i činjenica da ga se slavi u Zagrebačkoj nadbiskupiji, a Krčka biskupija ga štuje kao svoga glavnog zaštitnika.

Stoga koristim ovu priliku da čestitam blagdan sv. Kvirina mons. dr. Ivici Petanjku, aktualnom krčkom biskupu, i mons. Valteru Županu, umirovljenom krčkom biskupu, te dijecezanskom i redovničkom kleru, sestrama redovnicama, svećeničkim i redovničkim kandidatima i kandidaticama, a napose svemu vjerničkom narodu Krčke biskupije, sa željom i molitvom da ovaj Božji ugodnik nastavi i ubuduće budno bdjeti nad ovom našom drevnom i časnom otočkom biskupijom i nad cijelom Crkvom u našem narodu, kao i nad dragom nam Domovinom Hrvatskom.«

Pjevanje je animirao krčki katedralni zbor, a čitači su bili iz raznih otoka naše biskupije. Evanđelje je navijestio krčki župnik vlč. Anton Valković.

Na kraju misnog slavlja, biskup Ivica još se jednom zahvalio nadbiskupu Devčiću te mu je po rukama našeg najmlađeg svećenika vlč. Andrije Živkovića predao prigodan poklon.

OBIJEŽAVANJE OBLJETNICA NADBISKUPA ANTONA TAMARUTA

– Novalja, 11. lipnja 2022. –

U Novalji, rodnom mjestu blagopokojnog nadbiskupa Antona Tamaruta, u sklopu proslave dana grada Novalje – sv. Antuna Padovanskog, održan je 11. lipnja znanstveni kolokvij o životu i djelu nadbiskupa Antona Tamaruta u prigodi 90. obljetnice rođenja (1932.) i 65. obljetnice svećeničkog ređenja i Mlade mise (1957.).

Na kolokviju je kroz predavanja i pismena svjedočanstva predstavljen život i službe, brojna i različita zaduženja istaknutog čovjeka, vjernika, biskupa i pastira blagopokojnog nadbiskupa Antona Tamaruta.

U prvom i uvodnom predavanju »Povijesne, društvene i duhovne okolnosti, tridesetih, četrdesetih i pedesetih godina prošlog stoljeća s posebnim osvrtom na Novalju« predavač prof. Ivo Oštarić prikazao život i stanje u Novalji i okolici, koje je prethodilo, u kojem se rodio i u kojem je rastao Anton Tamarut.

O svećeničkom putu i svećeničkom djelovanju u Krčkoj biskupiji mons. Antona Tamaruta od 1957. do 1986. govorio je izv. prof. dr. sc. Franjo Velčić.

O pastirskoj i biskupskoj službi u Šibenskoj biskupiji u predavanju »Djelovanje šibenskog biskupa Antona Tamaruta za vrijeme upravljanja šibenskom biskupijom od 1986.-1987.« govorio je svećenik Šibenske biskupije i vodički župnik don Franjo Glasnović.

Prof. dr. Anton Tamarut, nećak nadbiskupa Tamaruta i začetnik Kolokvija i proslave obljetnica, iznio je pisana svjedočanstva koja su o nadbiskupu Tamarutu izrekli svećenici i njegovi poznavatelji i suradnici: prof. dr. prof. dr. Milan Šimunović, mr. sc. Emil Svažić, dugogodišnji nadbiskupov tajnik i fra Bernardin Škunca.

O djelovanju, službama i doprinosu nadbiskupa dr. Antona Tamaruta u Biskupskoj konferenciji Jugoslavije i kasnije u HBK-a govorio je doc. dr. sc. Daniel Patafta.

Svoje osobno svjedočanstvo o nadbiskupu Tamarutu na kraju je iznio prof. don Anton Šuljić.

Kolokvij je vodio i moderirao prof. Aleksij Škunca. Kolokvij je na kraju svojim završnim riječima, govoreći o svemu onome što je nadbiskup Tamarut živio i kako je djelovao kao svećenik a kasnije i kao pastir i biskup, s osobitim naglaskom na njegovoj crkvenosti i ljubavi koju je pokazivao i prema Bogu i Crkvi i svome hrvatskom narodu, zaključio prof. dr. Anton Tamarut.

Kolokvij je upriličen pod pokroviteljstvom grada Novalje, a održan je u Pastoralnom centru Župe sv. Katarine u Novalji.

U večernjim satima u kulturnom centru Gozdenica knjigu Antona Tamaruta o obiteljskim i duhovnim korijenima nadbiskupa Antona Tamaruta s naslovom Zvali su me ribaru predstavili su recenzenti knjige doc. dr. fra Daniel Patafta i izv. prof. mons. Franjo Velčić. O knjizi su također govorili predstavnici nakladnika, za Glas Koncila glavni urednik Branimir Stanić, a za Ogranak Matice hrvatske – Novalja prof. Aleksij Škunca, Na kraju se nazočnima obratio i sam autor knjige prof. dr. Anton Tamarut.

Nakon predstavljanja knjige prigodnu izložbu o životu i službama nadbiskupa Tamaruta postavljenu u atriju Kulturnog centra predstavio je don Anton Šuljić. Program su glazbeno popratili mo Josip Vidas i Damir Stošić, učenik Nadbiskupske glazbene škole u Rijeci. Voditeljica je bila Tea Vidas, stručni suradnik za društvene djelatnosti grada Novalje.

(Izvor: ika.hkm.hr)

**BISKUP PETANJAK PREDVODIO SVEČANU PROSLAVU
SVETKOVINE PRESVETOG TIJELA I KRVI KRISTOVE**

– Krk, 16. lipnja 2022. –

U četvrtak 16. lipnja u krčkoj katedrali biskup mons. Ivica Petanjak predvodio je euharistijsko slavlje povodom svetkovine Presvetog Tijela i Krvi Kristove. Koncelebrirala su deveterica domaćih svećenika i redovnika. Pjevanje je animirao katedralni zbor.

U homiliji, biskup Ivica poručio je:

Euharistija je uvijek zauzimala središnje mjesto u kršćanskoj zajednici, jer je cijelo evanđelje prožeto i usmjereno prema euharistiji, a sama njezina ustanova na Veliki Četvrtak je kulminacija i kruna cjelokupnog Isusovog poslanja na zemlji.

U 9. poglavlju svog evanđelja Luka opisuje kako je Isus poslao učenike u svijet propovijedati evanđelje i liječiti bolesnike (Lk 9,1-6). Pozvao je svoje učenike da ih učini ribarima ljudi. Vratili su se s prvog misijskog poslanja, oduševljeni, pričaju mu o tome, a on im želi pojasniti smisao njihovog poslanja. Uloviti ribu i izvući je iz mora znači prouzročiti smrt, jer si je izvukao iz njezinog životnog staništa. Naprotiv, izvući ljude iz staništa smrti znači dati im život.

Evo smisla euharistije: dati ljudima život, obogatiti ga, učiniti ga kvalitetnijim.

I zato ovo umnažanje kruha nije samo čudesni znak kako s malo kruha i ribe nahraniti par tisuća ljudi već, promatrajući Isusove geste, otkrivamo dublji smisao euharistije.

Ljudi slijede Isusa, trče čak za njim kako ga ne bi izgubili, a on ih prima i prihvaća. Nikoga ne isključuje. Dozvoljava im da mu se približe, da budu s njim.

To je slijedeće značenje euharistije. Euharistija je sakrament koji ljude okuplja oko sebe. Čini od pojedinaca zajednicu. Stavlja nas u suodnose: biti s drugim i biti za drugoga.

Nas toliko različite Isus Krist okuplja oko sebe i čini nas jednim tijelom, jednom zajednicom, i daje nam svoje tijelo i krv, kako bismo bili jedno i s njim. Štoviše, baš zato što svi blagujemo istoga Krista, postajemo jedno. Isus nas svojom prisutnošću i svojim tijelom, koje postaje naša životna hrana, osposobljava da nadiđemo razlike koje nas udaljavaju jedne od drugih i čini nas jednim tijelom sa samim sobom. Liječi naše rane razdora i nesloge.

To je cilj dušobrižništva. To je smisao pastoralara. Voditi brigu za zdravlje duša. Liječiti dušu, skrbiti za njezino dobro.

Naš sveti Leopold je govorio: »Bog je liječnik i lijek.« Sve je u njemu. Njegova prisutnost među nama, njegovo tijelo u nama. Postavlja dijagnozu i daje lijek. Isus Krist je dušobrižnik, samom svojom prisutnošću.

A onda i riječju. Naviješta Kraljevstvo Božje. Predlaže izgradnju drugačijeg društva, koje se neće temeljiti na moći nego na služenju. Na Posljednjoj večeri učinit će ono što sada kaže učenicima: »Dajte im vi jesti.« Drugim riječima: »Daj te im sebe za hranu. Vi postanite kruh za jelo.«

Isus nam se daje, kako bi smo se mi dali. Ono što primaš, to postaješ. Primaš tijelo Kristovo, postaješ tijelo Kristovo, daješ tijelo Kristovo.

Kod Isusa ništa nije jednosmjerno već je uvijek u komunikaciji, u relaciji, dijalogu. Sve što činiš, činiš zato da i drugi bude dionik onog dobra koje je tebi udijeljeno.

Zato Isus inzistira na dijeljenju. Učenici govore o kupovanju, jer nema dosta, a Isus kaže ako se mi darujemo jedni drugima bit će dovoljno za sve. Novo bogoslužje koje Isus uspostavlja je bogoslužje sebedarja. Polazi od Boga i daruje se ljudima, tako da je sam Bog uzor toga darivanja. Kao što se on daruje nama, tako mi jedni drugima.

Činimo ono što nam Isus zapovijeda, jer on sam najprije tako čini. Mi nismo gospodari, nego poslužitelji otajstava Božjih.

Ono što će Isus učiniti na Posljednjoj večeri, to čini već sada. Uzima kruh, blagoslivlja, daje učenicima, a učenici narodu.

Mi ove Isusove geste možemo i trebamo primijeniti i na sebe. Uzmi sebe, prihvati se takav kakav jesi. Ako se prihvatiš takav kakav jesi i ako se daruješ u potpunosti, dao si najviše, jer si dao sebe. Nisi dao nešto od sebe, nego svega sebe. Kad sebe daruješ bez zadržke, onda čudo nastaje. Jer čudo ne činimo mi, nego Bog. Na nama je da se dajemo, a ostatak Bog preuzima na sebe.

Interesantno da evanđelist kaže da Isus uzima kruh, gleda na nebo, blagoslivlja, lomi i daje učenicima da dijele. Nigdje ne kaže da Isus umnaža kruh. Nije se povećao broj kruha, nego ono što je bilo razdijeljeno je na puno dijelova. Čudo je u dijeljenju. I bijaše za sve. Isus čini čudo, a učenici samo prosljeđuju njegov dar.

Za vrijeme posljednje večere Isus ne pere noge učenicima prije večere, što je bio običaj. Isus se ustaje od stola za vrijeme večere i pere učenicima noge. Što je time htio poručiti? Nije vanjska čistoća ona koja nas čini čistim, nego nas euharistija čisti. Ne možemo se mi sami od sebe očistiti. To smo probali toliko puta i ne uspijevamo, ali ako se izručimo u ruke Božje, onda nas on čisti.

Sama po sebi euharistija nikoga ne isključuje, osim onoga tko se sam isključio, jer nije dopustio da ga Krist opere. Euharistija je uvijek u službi okupljanja zajednice. Ona stvara i čini zajednicu, a zajedničarima daje poslanje da to isto oni, tj. mi, činimo svijetu i u svijetu.

Nakon Euharistije uslijedila je tijelovska procesija s Presvetim Oltarskim sakramentom sa zaustavljanjima na četiri postaje – vanjska oltara s kojih se naviještalo Riječ Božju, pjevalo i molilo. Misno slavlje prenosila je Hrvatska radiotelevizija.

Irena Žužić

ODRŽAN DAN SVEĆENIKA OTOKA KRKA**– Glavotok, 22. lipnja 2022. –**

Svećenici s područja otoka Krka u zajedništvu s krčkim biskupom mons. Ivicom Petanjkom okupili su se 22. lipnja u samostanu franjevac trećoredaca na Glavotoku na tradicionalnom susretu svećenika.

Naime, svake godine oko svetkovine Srca Isusova svećenici Krčke biskupije sastanu se prema područjima pastoralnog djelovanja: Krk, Rab, Cres i Lošinj.

Predvođeni biskupom Ivicom, tridesetak svećenika i redovnika s otoka Krka proslavilo je svećenički dan u samostanu na Glavotoku s prigodnim druženjem, mogućnošću za svetu ispovijed, proslavom svete mise, predstavljanjem zbornika u čast preč. Franje Velčića prigodom 65. godine njegova života te zajedničkim ručkom.

Predslaveći pjevanu svetu misu u samostanskoj kapeli, biskup Ivica se u svojoj homiliji osvrnuo na čitanja od dana. Jučerašnje i današnje evanđelje čine jednu cjelinu, jer su uokvirani Isusovim govorom o vratima i putu i stablu i plodovima. Isusova riječ su uska vrata kroz koja se ulazi u sinovski i bratski živor, a tijesan put vodi u pravi život. Oni koji to znaju, a ne prakticiraju ga, Isus zove lažnim prorocima, rekao je Biskup.

Nastavljajući svoju propovijed o dobrim ili lošim plodovima u ljudskim životima, Biskup je spomenuo da se na poseban način ta Isusova riječ odnosi na nas, svećenike i Bogu posvećene osobe.

Štoviše najveći broj egzegeta ove Isusove riječi direktno primjenjuje na nas redovnike, redovnice, svećenike i Bogu posvećene osobe, koji smo Isusovi učenici u punom značenju te riječi i znakovito je kako su njihova tumačenja dosta oštra i nikako ne idu u prilog nama. Tako jedan reče kako je veoma čudno da u kršćanskoj zajednici ne prepoznamo dobre plodove, pa i kad vidimo da su plodovi dobri, kažemo da je stablo loše. Zbog zavisti, međusobnih borbi i tko zna kakvih drugih cijeva nismo sposobni prepoznati dobre plodove i u njima uživati i na njima Bogu zahvaljivati, nego tražimo samo zlo. Jedan bibličar kaže: već sam umoran od rnkvih. Čak naziva ovo evanđelje antiklerikalnim. Iako Isus ljubi svoje svećenike, neki ne žive po srcu Isusovu. I dodaje: bolje je imati sto svećenika manje, nego jednoga više, a pokvarenog, jer će taj jedan koji ni živi po srcu Isusovu nanijeti mnoga zla svima drugima, kazao je Biskup.

Citirajući misli pape Franje s jedne propovijedi u Svetoj Marti o provjeravanju duhova, lažnim prorocima i o bdijenju nad svojim srcem, Biskup je propovijed zaključio riječima: Prispodoba o stablu veoma dobro se odnosi na svakoga od nas. Plodovi koji se mogu proizvesti ovise isključivo o onome što je duboko u nama samima. Ako smo se nahranili lošim mislima, teško će iz nas izaći dobri plodovi. Sve ovisi čime smo nahranili svoje srce. Amen.

Nakon svete mise uslijedila je kratka pauza i okrjepa, a potom predstavljanje zbornika radova u čast izv. prof. dr. sc. preč. Franji Velčiću povodom njegove 65. godine života. Zbornik koji nosi naslov Nova et vetera – Crkva, Kvarner i kultura predstavili su urednik samog zbornika izv. prof. dr. sc. Marko Medved i vlč. Anton Šuljić.

Vlč. Šuljić progovorio je svećenicima o vrijednosti zbornika i približio neke članke koji su sadržani u njemu, a prof. Marko Medved predstavio je zbornik kao cjelinu te je progovorio i o samom preč. Franji Velčiću u čiju čast je zbornik izdan.

Predstavljanje zbornika je bilo posebno urešeno glazbenim točkama vlč. Antona Šuljića, ali i njegovim opisom preč. Velčića objavljenog u Novom listu.

Na samom kraju riječ zahvale je uputio preč. Velčić, a na zajedničkom ručku, prožetim bratskom pjesmom, riječ zahvale preč. Velčiću izrekao je i krčki biskup mons. Ivica Petanjak.

MONS. VALTER ŽUPAN PROSLAVIO DIJAMANTNI SVEĆENIČKI JUBILEJ

– Ćunski, 3. srpnja 2022. –

Mons. Valter Župan, krčki biskup u miru, u nedjelju 3. srpnja, u župnoj crkvi sv. Nikole u rodnom mjestu Ćunski, proslavio je svoj dijamantni jubilej – 60 godina svećeničke službe. Uz mons. Župana koncelebrirali su biskup ordinarij mons. Ivica Petanjak te jedanaestorica svećenika.

Na početku misnog slavlja, mons. Petanjak čestitao je biskupu Valteru riječima: »Vama je Gospodin Bog udijelio milost da se ubrojite među rijetke dijamantne jubilarce, na čemu mu ovom svetom Euharistijom zahvaljujete, a svi mi se s Vama radujemo. U svoje ime, kao i u ime svih svećenika, redovnika i redovnica, Bogu posvećenih osoba, i cijelog vjernog kršćanskog puka, čestitam na 60 godina vjernog služenja Bogu i ljudima.« Citirajući pastirske poruke biskupa Valtera objavljene u knjizi *Moliti i služiti*, nadodao je: »Danas je čovjek često u napasti da zlu sebi i oko sebe odgovori prilagođavanjem. Kao da se drukčije ne može. Takvo se prikazivanje stvarnosti uporno nameće kao istina. Međutim, mi kršćani, pozvani smo svjedočiti da jedino trajnim odupiranjem zlu i grijehu pokazujemo svijetu oko nas onu istinu Kristova uskrsnuća: kad se odlučno suprotstavimo, Božja snaga dolazi u pomoć našoj slabosti. Pozvani smo nastaviti Kristovo djelo otkupljenja. Nismo pasivno oruđe u Božjim rukama nego se Bog s nama služi prema naravi i dostojanstvu koje nam je dao. Služi se našom slobodom za koju očekuje da je stavimo slobodno njemu na raspolaganje. Što se više darujemo Njemu, on može više raspolagati našim bićem. Dragi oče Biskupe, Vi ste, u svjetlu ovih svojih riječi, darovali svoju slobodu i stavili sebe na raspolaganje Dobrom Pastiru, a on Vam je uzvratio dijamantnim jubilejom. Neka Vam je sretan i blagoslovljen!«

Mons. Valter Župan okupljenima se obratio prigodnom homilijom rekavši:

»Bog se uvijek pokazao u isto vrijeme moćan i vrlo skroman. Isus se rađa u vrlo skromnim uvjetima – među životinjama – i čitav svoj život provodi u malenosti, u skromnosti. Najviše se voli zadržavati s običnim ljudima. Za svoje učenike i prijatelje izabire obične osobe, ribare.

Ne zapostavlja učene i one koje mi smatramo velikima, ali ne pravi razlike među ljudima. Ne imponiraju mu veliki i ne prezire malene i neuke. Često mora slušati da se druži, da jede, sa ljudima koji su na zlu glasu, što je bila istina.

Za jednoga od svojih apostola izabire carinika Levija – Mateja, ubirača poreza, dakle osobu ne baš poštenog i časnog života. Na čelo svoje zajednice postavlja Petra, koji je imao svoje prilične karakterne slabosti, a tko zna koliko su i drugi od dvanaest apostola bili bolji.

Kako je samo Petru moralo biti na Uskrs na večer kada je pred sobom imao živog uskrslog Isusa s kojim je tri godine prijateljvao, a samo pred tri dana se zaklinjao da tog čovjeka nikada nije vidio i da ga uopće ne poznaje. To je naš prvi papa. Uza sve to, iz poštovanja prema njemu ni jedan papa do sada nije uzeo ime Petar.

Bog svoje planove ne mijenja. Kao što je postupio Isus tada tako čini i danas. Izabire ljude, to znači nas slabe, da nastave djelo spasenja. Isus je uzeo na sebe sve naše slabosti, ali nije imao grijeha. ali za svoje apostole izabrao je onda i jednako danas izabire ljude pune slabosti i grešne. I tako će biti do konca svijeta.

Braćo i sestre, zamislite ako možete, kakva je to muka, nevolja, križ, kada svećenik, biskup mora odvrćati ljude od onoga u čemu je sam slab. Mora govoriti drugima jednakima sebi »treba to«, »ne smije se to« u čemu je sam slab. I ne samo to, nego svaki njegov grijeh mu povećava krivnju, a ne opravdava. To dakle ne znači da svećenik smije opravdavati svoje grijeha, nego ih mora iskorjenjivati, ispravljati svoje pogreške. »Kome je više dano, od njega će se više tražiti«. Zato ste danas došli ovamo da molite dobrog Boga za mene i svoje svećenike i da zahvalite što je Bog prema svima nama toliko uviđavan i milosrdan da nam slabe ljude daje za vođe i pomoćnike na putu prema nebu, jer ti ljudi i sami slabi moraju imati ispravno razumijevanje prema ljudima.

No, u svemu tome ni jedan se svećenik ni biskup ne smije umišljati da je on gospodar djela spasenja. Mi smo samo upravitelji, ne gospodari ekonomije spasenja. Nemojte zato, braćo, nikada tražiti od svećenika da učini nešto što nadilazi njegove ovlasti. A nerijetko se traži od svećenika da učini nešto što nije u njegovoj vlasti. Nekada svećenik u tome popusti, pa učini na volju onoga koji to traži, ali na svoju osudu pred Bogom i na propast onoga koji to traži. Zato molite za svoje svećenike da uvijek postupaju onako kako Bog traži, a ne kako se nekome u tom času čini. Bog je uvijek jako dobar prema nama, bolji nego što mi uopće možemo i zamisliti. Zato vjerujemo više njegovoj dobroti nego našoj ograničenoj sposobnosti shvaćanja.«

Na kraju mise čestitku je u ime župljana izrekao župnik Ćunskog vlč. Silvio Španjić. Zahvalio je svima koji su sudjelovali u pripremi proslave dijamantnog jubileja, svima koji su sudjelovali i nazočili proslavi. Zahvalio je biskupu Valteru koji i danas aktivno djeluje u Nerezinama, slavljenjem Euharistije i ispovijedajući. Biskupu Županu predao je dar, sliku koju je zlatovezom izradila njegova majka.

Biskup Valter zahvalio je biskupu Ivici i svima koji su došli pa i iz daljih krajeva kako bi s njime Bogu zahvalili i proslavili ovu obljetnicu.

Pjevanje na misnom slavlju animirali su udruženi zborovi Nerezina, Malog Lošinja i Ćunskog.

Irena Žužić

**BISKUP PETANJAK SLAVIO EUHARISTIJU S MISIONARIMA OKUPLJENIMA
NA 32. SUSRETU HRVATSKIH MISIONARA I MISIONARKI****– Rijeka, 4. srpnja 2022. –**

Program 32. susreta hrvatskih misionara i misionarki koji se održava u Riječkom nadbiskupiji nastavljen je u ponedjeljak 4. srpnja u prijepodnevnim satima radionicama i razmjenom iskustava u Bogoslovnom sjemeništu Ivan Pavao II., a u večernjim satima zajedno su slavili misu u katedrali Sv. Vida u Rijeci.

Predvodio ju je predsjednik Vijeća za misije HBK krčki biskup Ivica Petanjak u suslavlju s riječkim nadbiskupom koadjutorom Matom Uzinićem, nacionalnim ravnateljem Papinskih misijskih djela u BiH mons. Lukom Tunjićem te ostalom braćom svećenicima i misionarima.

U propovijedi nadahnutoj evanđeoskim ulomkom (Mt 9, 18-26) kojega je promatrao u svjetlu misionarskog poziva i odaziva, mons. Petanjak poručio je da se Isus u pročitanoj ulomku predstavlja kao savršeni misionar koji nije ostao u 'svojoj kući', nije čekao da ljudi dođu k njemu, nego on ide njima i na tom putu susreće različite kategorije ljudi. Isus nikoga nije odbio niti ikome pristupio s predrasudom. To mi činimo. Isus Krist se nikada nije tako ponašao, istaknuo je propovjednik. Govoreći o tekstu pročitanoj evanđelja primijetio je da za razliku od mnogih slučajeva kada su glavari i pismoznanci bili neprijateljski raspoloženi prema Isusu, u ovome primjeru jedan glavar moli Isusa da oživi njegovu kćer. Svaki susret Isusu prilika je da se on objavi. Svaki susret je mogućnost čovjeku da upozna Isusa Krista, ali da upozna i sebe. Ovaj glavar dolazi k Isusu jer je u velikoj potrebi. Kći mu je umrla. Ovdje se ne radi samo o vjeri, nego o 'sigurnosti'. Pojasnio je to navodeći uvjerenje tog čovjeka da će mu kćer oživjeti ukoliko Isus na nju položi ruke. On vjeruje da će Isus napraviti čudo i nju mrtvu vratiti u život. To je sigurnost i ona je više od vjere, jer vjera je uvijek na nekoj kušnji. Vjera može biti kolebljiva, nestalna i ponekad nismo sigurni hoće li biti onako kako vjerujemo, a ovaj čovjek je siguran da Isus može učiniti čudo, pojasnio je krčki biskup.

Obraćajući se misionarima izdvojio je njihove brojne životne situacije u kojima su iskusili sigurnost vjere, da će biti uslišani u svojim molitvama, potrebama, problemima, nezavidnim situacijama i stanjima u kojima su zazivali ime Isusovo tražeći njegovu pomoć, ali uvjereni da će im pomoći. To je sigurnost koja nadilazi samu vjeru, kazao je mons. Petanjak.

Iz evanđeoskog ulomka izdvojio je i trenutak kada na svom putu Isus susreće bolesnu ženu. Ona je svjesna da je zbog svoje bolesti nečista te da svakoga koga dotakne učinit će nečistim. Nema načina za njeno ozdravljenje, kao ni načina kako da dođe do Isusa. Ona zato čini nešto potajno – želi se samo dotaknuti njegove haljine uvjereni kako nitko neće primijetiti, pa ni Isus, ali s vjerom da ako se dotakne Isusove haljine da će ozdraviti. Isus primjećuje i govori joj: »Vjera te tvoja spasila«. Dok god imamo vjere, ići ćemo naprijed, ustrajati unatoč svim izazovima u svome životu, poručio je mons. Petanjak.

Zaključujući je istaknuo riječ 'način' aludirajući na ženu koja je pronašla načina kako doći do Isusa. Vi radite u različitim zemljama svijeta, s različitim kategorijama ljudi i morate pronalaziti načine kako se približiti ljudima i prilagoditi situacijama. Ali, ako imate vjere, bit će i mogućnosti da se to ostvari. Ako ima vjere, a izabrali smo ovaj poziv i poslanje, pronaći ćemo načina, svatko na svoj način, kako doći do Krista i kako ga donijeti onima kojima smo poslani.

Neka vam Gospodin dā snage, ustrajnosti i hrabrosti da nastavite tim putem kojim ste krenuli – svjedočiti, donositi Isusa Krista ljudima ovoga vremena i približiti Isusa čovjeku koji je žedan čuti Radosnu vijest i koji želi slijediti Krista na njegovome putu, zaključio je mons. Petanjak.

(Izvor: ika.hkm.hr)

DRŽAVA JAPAN VRATILA U KAMPOR DVA UKRADENA LISTA PSALTIRA IZ 15. ST.

Država Japan vratila je dva ukradena lista psaltira iz 15. stoljeća franjevačkom samostanu u Kamporu na Rabu, objavio je 3. srpnja na nedjeljnim misama župnik Župe sv. Eufemije fra Ivica Strčić, OFM.

Stranice su vraćene nakon 36 godina. Naime, kako je za Informativnu katoličku agenciju rekao župnik Strčić, 1986. godine dogodila se provala u muzej franjevačkog samostana. Provalnici su ukrali kaleže te iz drevnog psaltira istrgnuli dva lista.

Na jednoj stranici nalazi se iluminirani inicijal zbog čega se vjerojatno našla na meti kradljivaca. Uzevši ta dva lista, psaltir su bacili u more. Franjevci su provalu bili prijavili policiji da se napravi zapisnik.

»Na naše ugodno iznenađenje, prije četiri-pet dana, 30. lipnja, veleposlanik Republike Hrvatske u Japanu, u Tokiju [Dražen Hrastić] donio je te dvije stranice iz našeg psaltira«, rekao je fra Ivica.

Naime, listovi su bili završili u Nacionalnom muzeju zapadnjačkih vrijednosti u Tokiju donacijom japanskog privatnog kolekcionara.

»Kada su vjerojatno djelatnici muzeja dobili te stranice, kako su Japanci precizni, detaljni, odgovorni i tako dalje, išli su, pretpostavljamo, istraživati odakle bi mogle biti te stranice psaltira. I opet pretpostavljamo, vrlo lako, da je bilo u nekim podacima Interpola da je to ukradeno iz našeg samostana 1986. Kada su djelatnici muzeja u Tokiju spoznali da je to ukradeno iz našeg samostana, pokrenuli su postupak povrata tih dviju stranica preko hrvatskog veleposlanstva u Tokiju.«

O. Strčić rekao je da im je vrlo drago što su ukradeni listovi vraćeni nakon što se 36 godina samo statistički govorilo da se bila dogodila krađa.

Psaltir koji je bio bačen u more, su nakon nekoliko godina pronašli ribari. Međutim bio je oštećen toliko da se više nije mogao obnoviti niti popraviti.

Dva vraćena lista bit će pohranjena u samostanskom arhivu. Samostan u Kamporu izgrađen je 1446. godine. Tijekom povijesti fratri su imali pisarnicu te su na pergameni pisali graduale i psaltire za liturgijske potrebe. Danas se u knjižnici i muzeju čuvaju 34 inkunabule, psaltiri, graduali...

Ukradeni kaleži još nisu pronađeni.

(Izvor: ika.hkm.hr)

**BISKUP PETANJAK PREDVODIO MISNO SLAVLJE REDOVNIČKIH ZAVJETA
DVIJU SLUŽBENICA MILOSRĐA S LOŠINJSKOG PODRUČJA****– Split, 27. kolovoza 2022. –**

Prve redovničke zavjete u družbi Službenica Milosrđa položile su s. Anamarija Celinić od dobrote Boga Oca i s. Zala Nikolić od Bezgrešne u samostanskoj crkvi Bezgrešne Djevice Marije u Splitu 27. kolovoza 2022. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak uz koncelebraciju župnika župe Rođenja BDM iz Malog Lošinja vlč. Roberta Zubovića i župnika župe sv. Andrije s Unija vlč. Filipa Šabalje odakle su novozavjetovnice rodnom te još šestoricom svećenika od kojih su neki rodnom iz Malog Lošinja. Proslavi su nazočile brojne Službenice Milosrđa iz Hrvatske i iz Italije te rodbina i prijatelja. Na početku misnog slavlja slavljenicama, sestrama i okupljenim vjernicima se obratila i provincijalna poglavarica, s. Mariangela Galić, izražavajući radost i zahvalnost na današnjem slavlju, dotičući veličinu današnjeg slavlja.

Biskup Ivica se u nadahnutoj i poticajnoj homiliji oslonio upravo na današnje evanđelje koje je sastavni dio Isusovog svečanog Govora na gori u kojem Isus daje program života- a on glasi »Nitko ne može služiti dvojici gospodara« (Mt 6, 24) U životu postoji puno toga što jedno s drugim nije spojivo i u praksi provedivo, nego traži izbor i opredjeljenje između ponuđenih ili mogućih zbilja. Upravo zato Isus svoj govor još jače konkretizira: »Ne možete služiti Bogu i bogatstvu« (Mt 6, 24). Ono što nije s Bogom spojivo je to da Bog ne može biti na drugom mjestu. Bogu po njegovoj naravi pripada prvo mjesto i zato ako bilo tko drugi u mome životu zauzme njegovo mjesto on automatski postaje moj Bog, jer ću sve svoje snage ili najbolji dio njih usmjeriti u tom pravcu i ostvarenju tih ciljeva.

Tko čovjeku osim Boga može reći ne budite zabrinuti? Nitko. Nitko na ovom svijetu ne može jamčiti nikakvu sigurnost i to počevši od onih koji nas sigurno najviše vole i najviše dobra žele a to su zasigurno roditelji, ni mi sami sebi, ni redovnička zajednica, jedino tko to može reći je Isus. Isus šest puta ponavlja »Ne budite zabrinuti« to je kao refren pjesme koji treba ući u uho, koji treba sjesti u srce, koji nas treba voditi u životu.

Zabrinutost nam oduzima sadašnjost, oduzima nam jedini sigurni trenutak koji imamo, sada nam je Bog darovao i ovo sada treba živjeti i iskoristiti do kraja. Sad se odlučujemo za put spasenja ili propasti. Zabrinutost nas prazni od svega i ispunja nas prazninom. Zato je upravo važno biti zahvalni Gospodinu za ovaj sada, za ovaj trenutak, za mogućnost da se opredijelimo za pravi put i da nam Bog bude uvijek na prvom mjestu.

Na kraju homilije biskup Ivica je istaknuo važnost današnjeg dana jer se sada postavljaju temelji cijelog života te je pozvao zavjetovnice da postave što bolji temelj, jer ako je temelj čvrst onda se bez većih problema može zidati i doživljavati kroz život. Donesite odluku da ćete zauvijek pripadati Kristu i bez obzira što vas može snaći u životu računajte s Njim koji vam danas kaže: »Moraš danas izabrati kome ćeš služiti.« Imajte hrabrosti birati prave putove i ići tim putem, jer jednom se bira, ali cijeli život se opredjeljuje. I kad izabereš ne budi zabrinuta za svoj život, Isus će te voditi, bit će to avantura, ali će imati smisao i imat ćete uspjeh jer iza tih obećanja stoji sam Isus Krist, koji nikad ne vara.

Obred redovničkog zavjetovanja je uslijedio nakon homilije. Novakinje su pristupile provincijalki s. Mariangeli Galić i pročitale obrazac zavjetovanja, kojeg su zatim potpisale na oltaru. Provincijalka je novozavjetovanicama uputila riječ prihvaćanja, te zazvala Božju pomoć i predala im križ, primivši križ odlaze pred oltar gdje im je biskup Ivica predao znakove zavjetovanja: koprenu i Pravilo Družbe. Odluka pripadati Kristu je tako potvrđena te predana Njemu da On bude vođa i snaga na putu posvećenja.

Nakon euharistijskog slavlja, nastavljeno je zajedništvo za stolom u kući Oaze sv. Marije Krućifixe na Kamenu, dirljivi su to trenutci u kojima naviru na poseban način zahvalnost za živote naših dragih sestara, svih onih koji su bili suputnici na njihovom životnom putu ali i molitva za buduće korake koji predstoje.

DJELATNICI UREDA I USTANOVA HBK POSJETILI KRČKU BISKUPIJU

– Otok Krk, 9. rujna 2022. –

Organizator maloga pa i radnoga hodočašća djelatnika Hrvatskoga katoličkog radija i Tajništva HBK u Krčku biskupiju bio je generalni tajnik HBK doc. dr. Novak, koji je istaknuo kako je to zapravo drugo takvo hodočašće. Prvo je organizirao njegov prethodnik mons. Petar Palić i to u Požegu, prije pandemije, zatim se nije moglo putovati, a sada su se odlučili krenuti prema moru, u Krčku biskupiju, gdje im je domaćin bio krčki biskup Ivica Petanjak sa suradnicima.

Biskup Petanjak predvodio je misno slavlje u crkvi Sv. Lucije u Jurandvoru, gdje je otkrivena Bašćanska ploča, u suslavlju s doc. dr. Novakom, župnikom Župe Baška mons. mr. sc. Ivanom Milovčićem te ostalim svećenicima – ekonomom HBK don Šimunom Šindijom, nacionalnim ravnateljem Dušobrižništva za Hrvate izvan domovine dr. sc. Tomislavom Markićem, pročelnikom Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral preč. dr. sc. Marijom Kopjarom, kancelarom Krčke biskupije mons. mr. sc. Zvonimirom Seršićem, generalnim vikarom mons. dr. sc. Franjom Velčićem i tajnikom krčkog biskupa Josipom Karabaićem.

Tim slavljenjem euharistije kojom su proslavili Gospodina na neki su način ispunili razlog dolaska, istaknuo je doc. dr. Novak, pojašnjavajući kako je to bila prilika da kroz molitvu i pjesmu »kao zajednica susretnemo Gospodina i doživimo zajedništvo«. Važnim za djelatnike Tajništva Hrvatske biskupske konferencije kao i za djelatnike u drugim ustanovama i medijima HBK istaknuo je da idu u susret biskupima.

»Biskupi nama redovito dolaze u Zagreb i donose svoj doprinos našim zajedničkim projektima biskupske konferencije, a ovo je prilika da mi vidimo biskupe u njihovom ambijentu i upoznamo mjesta u kojima oni kao pastiri djeluju i upravljaju«, rekao je generalni tajnik HBK i zahvalio krčkom biskupu što ih je lijepo prihvatio, predstavio im svoju biskupiju i predslavio euharistiju.

Djelatnici Tajništva HBK su vjernici laici i laikinje koji se, da bi mogli služiti, duhovno obogaćuju dnevnim misama, zajedničkim molitvama pa i takvim hodočašćima. Doc. dr. No-

vak istaknuo je da su te duhovne ponude važne za njihovo zajedništvo, »započeti dan s Gospodinom, zajedno pogledati prema Bogu, prema Božjoj riječi, nahraniti se na euharistiji, zapravo je zalog našega zajedničkoga djelovanja«, gdje i u izazovnim situacijama i poteškoćama znamo iz kojega izvora trebamo crpiti snagu i graditi naše zajedništvo. Uz dnevne euharistije i duhovne obnove koje nudimo našim djelatnicima, i ovo je jedna prilika, vjerujem svima na obogaćenje i zalog za novi polet u jesen u koju polako ulazimo i jesensku šemu koja samo što nije krenula, rekao je doc. dr. Novak.

Mons. Petanjak, ujedno opat opatije Sv. Lucije u Jurandvoru, sedam godina je biskup te biskupije, kojom je zamijenio ravnica, a kao jednu od posebnosti otočke biskupije istaknuo je da mnogo intenzivnije prate vremensku prognozu, prilike i neprilike – više puta, kao i vjernici »ne možeš otići, a ako odeš ne možeš se vratiti« pa se događa da kada se nešto organizira na razini biskupije zbog vremena se ne može stići s pojedinih otoka, rekao je.

Posjetu Jurandvoru prethodilo je hodočašće djelatnika HBK u krčku katedralu, na grob slugu Božjega Antuna Mahnića, gdje je zajedničku molitvu predvodio krčki biskup, a domaći sin – generalni vikar mons. dr. sc. Franjo Velčić vrlo ih je stručno upoznao sa znamenitostima Ordinarijata, povijesti gradnje, značenja i nastanka krčke katedrale te likom i ulogom biskupa Mahnića, čije neraspadnuto tijelo počiva u njoj.

Biskup Petanjak izrazio je nadu da će im taj pohod ostati u sjećanju na tu vrlo staru biskupiju, izvore kršćanstva, da im to bude i duhovno obogaćenje i zbližavanje, vraćanje na početke. Također, poželio je da bolje upoznaju slugu Božjega biskupa Mahnića, svijetli lik ne samo Krčke biskupije nego cijeloga hrvatskoga naroda, njegovo djelovanje u 20. stoljeću ostavilo je velikoga traga; da vide koliko je on suvremen i danas, na socijalnom, vjerskom području, u okupljanju mladih i mnogim drugima.

Biskup Petanjak osvrnuo se i na značenje Bašćanske ploče koja je tu pronađena, »koja nas vraća na početke naše hrvatske pismenosti, kulture«, te na kraju blagoslovio hodočasnike okupljene u Jurandvoru.

(Izvor: ika.hkm.hr)

ODRŽAN BISKUPIJSKI SUSRET MINISTRANATA

– Krk, 10. rujna 2022. –

U subotu 10. rujna, u organizaciji Povjerenstva za pastoral duhovnih zvanja naše biskupije, održan je biskupijski susret ministranata. Nakon pauze od nekoliko godina, naši su se ministranti ponovno okupili na svome susretu u »Oazi Kraljice mira«. Koliko im ovaj susret znači, moglo se vidjeti po broju koji se odazvao na susret - izbrojali smo ih najmanje 130.

Po dolasku u »Oazu« ministrante je dočekaao povjerenik za pastoral duhovnih zvanja vlč. Anton Budinić, koji je za ovaj susret kao pojačanje pozvao i troje salezijanskih animatora: Luciju, Frana i Bornu. Kad smo se svi skupili, započeo je zaista bogati program. Susret je bio prožet zajedništvom, igrama, razmjenjivanjem mišljenja u radionici, a okrunjen je euharistijskim slavljem. Svetu je misu predslavio naš domaćin, vlč. Anton Valković, župnik Krka. Kako

je cijeli susret bio nadahnut ulomkom iz Evanđelja, gdje Gospodin hrani 5000 ljudi s 5 kruhova i 2 ribe, on je uzet i kao tekst Evanđelja za misno slavlje. Vlč. Valković nam je u svojoj homiliji ukazao na to kako se čudo ne događa kad Isus hrani narod. Ono se događa u trenu kada učenici uzimaju hranu i dijele je. To nam želi reći kako nam je ono što imamo, i duhovno i materijalno, dijeliti s drugima. Na kraju misnog slavlja, vlč. Saša Malović nam je progovorio o tome što znači biti svećenik i kako je to biti svećenik. Nakon zajedničkog ručka, kojeg nam je pripremio župnik i još poneke igre, razišli smo se kućama u nadi ponovnog okupljanja.

Zoran Maričević

➤ **NAJAVA:**

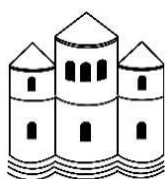
**MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP POVODOM 120 GODINA
USTANOVljena STAROSLAVENSKE AKADEMIJE U KRKU
I 70 GODINA STAROSLAVENSKOG INSTITUTA U ZAGREBU**

– Krk, 20. do 22. listopada 2022. godine –

Staroslavenski institut iz Zagreba, u suradnji s partnerskim ustanovama – Krčkom biskupijom, Katoličkim bogoslovnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Znanstvenim centrom izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo i međunarodnim Staroslavenskim zavodom Češke akademije, organiziraju međunarodni znanstveni skup koji će se održati u Krku od 20. do 22. listopada ove godine pod nazivom *Glagoljaštvo – baština, tradicija, inovacija*.

Skup će se otvoriti u četvrtak, 20. listopada u 12,00 sati u crkvi sv. Kvirina u Krku, a radni dio skupa bit će u prostorima Hotela Dražica u Krku.

Skup će se održati u više sekcija, a zainteresiranima je pristup slobodan.

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18,
HR-51500 KRK ; tel. 051/221-018; fax. 051/221-483;
e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar